

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bogács Község Önkormányzata

2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	5
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	47
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	61
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	63
1. A HEP IT részletei	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	63
A beavatkozások megvalósítói	63
Jövőképünk.....	64
Az intézkedési területek részletes kifejtése	64
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	74
3. Megvalósítás	77
A megvalósítás előkészítése	77
A megvalósítás folyamata	77
Monitoring és visszacsatolás	78
Nyilvánosság	79
Érvényesülés, módosítás.....	80
4. Elfogadás módja és dátuma.....	80

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Bogács Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Bogács Dél-Borsod egyik legszebb települése. Egertől 16 km-re, Mezőkövesdtől 8 km-re fekszik. Nemzetközi hírű termálfürdőjével, szép környezeti fekvésével, gazdag kulturális programjaival, borkultúrájával, fejlett infrastruktúrájával és színvonalas szolgáltatásaival a régió kiváló üdülőközsége. A Bükk Nemzeti Park közelsége, gazdag madár- és állatvilága, erdős tájai révén ragyogó alkalmat nyújt kisebb-nagyobb kirándulásokra, gyalogtúrákra a természetjáróknak, a téli sportok kedvelőinek, a horgászoknak és vadászoknak is lehetőséget kínál az év minden hónapjában.

A település története: Az egykori oklevelek 1248-ban említik először Bogácsot, akkor még Bagachi alakban.

Már a kora Árpád-korban lakott település volt, s nemesi birtokosai a község nevével magukat Bogácsiaknak nevezték. A család egyik ága 1323-ban birtokrészét az egeri káptalanra hagyta, a falu nagyobb része azonban még évszázadokig megmarad a Bogácsiak kezén. Örökösödés és adományozás során közben más nemesi családok is osztoztak a község területén. A török hódoltság idején már az 1550-es évektől adózik a töröknek, a háborús időszakokban azonban többször elmenekülnek, de mindig visszatérnek és a község lakottként éri meg a török uralom végét.

A XVII. században adományozás és csere útján az egeri káptalan lett a község egyetlen földesura. Mivel úrbéres község volt, lakói 1848-ban törvényesen megszabadultak a földesúri szolgáltatásoktól, 1857-ben pedig megtörtént a földesúri és volt jobbágyi földek elkülönítése is.

A lakosság főként földműveléssel, szőlőtermesztéssel foglalkozott, a századvégi filoxéra (kártevő) járvány után újra híres a település szőlőkultúrája.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A II. világháború idején, 1944-ben kisebb harcok folytak a környéken.

Az 1950-es években a térségben olajat kerestek, amit nem találtak, de a próbafúrások során termálvíz tört fel. A község termálfürdőjében 1959-ben épült az első medence, 1973-ban három újabb. A létesítmény 2000-tól már hat medencével várja az idelátogatókat. 2011 és 2012 között jelentős átalakításokon ment keresztül a fürdő, amelyek leginkább a medencék felújítását érintették, így ma már a modern kor követelményeinek megfelelő környezet fogadja a Bogácsra látogatókat.

Építészeti, kultúrtörténeti és természeti értékek:

A **Termálfürdő** a gyógyulni és pihenni vágyó vendégeket egész évben fogadja. Nyolc medencéjéből egy hidegvizes, vízforgató, fészített víztükrű, a többi pedig gyógyhatású termálvízzel várja a fürdőzőket. A kénes termálvíz hatékonyan elősegíti a reuma, izületi és mozgásszervi betegségek gyógyulását. A fürdőhöz kapcsolódó szolgáltatások és ellátások színvonalasak, a kispénzű vendégek számára is megfizethetőek. Korszerű, új kempingek állnak a vendégek rendelkezésére. A strand területén különösen főszezonban számtalan vendéglátó egység és egyéb szolgáltatás (masszázs, fizioterápia, iszappakolás, szauna) található.

A **Bükkaljai Borvidék** 19 településén 15 hegyközség működik. Bükkalja borai hasonlóak az egriekhez, de valamivel magasabb a savtartalmuk. A borok száraz és félszáraz minőségben készülnek, de az újabb fajtákból (Zengő) félédes borok is megtalálhatók. A Bükkaljai Borvidék tradícióját, jó hírét szolgálják a borospincék. A riolittufába vajt kiváló mikroklímájú pincékben érlelik a bogácsi szőlőhegyen termelt tüzés borokat, amelyeket a vendégek végigkóstolhatnak. A táj szépsége, tiszta, jó levegője a Bükk-hegység közelsége révén Bogács, a pihenni, kikapcsolódni és gyógyulni vágyók széles rétegeinek ideális üdülőhelye.

A **Szent Márton műemléktemplom**: Az eredetileg román stílusú templom feltehetően a községgel közel egyidős épület, mivel Bogács első írásos említésekor, 1248-ban már jelenlegi helyén, bár közel sem jelenlegi formájában állt a templom. Az építményt többször lerombolták, újjáépítették, felújították az évszázadok során. A templom, koránál és jelentőségénél fogva a község egyetlen műemléképülete, s egyben fontos turistacélpont a Bogácsra látogatóknak.

Horgásztó: A Szoros-patak felduzzasztásával a fürdőtől 300m-re létesült mesterséges tó ma horgászparadicsom. A tóban telepített halak horgászhatók : törpeharcsa, csuka, ponty, keszeg, amur. Telelő telepe a vadrécének, vonuláskor pihenőhelye költöző madaraink közül a hattyúnak, vadlibának. A

tó kellemes kikapcsolódást biztosít nemcsak a horgászoknak, hanem minden Bogácsra látogató vendégnek is.

Kaptárkövek – Kilátó: Bogács határában a Hintóvölgyben található egy ötfülkés kaptárkö. Kaptárkövek a szomszédos községekben is szép számmal találhatók. Az esetek nagy részében feltűnően szabályos riolittufa-fülkék. Rendeltetésükkel kapcsolatban eltérő vélemények alakultak ki. A kaptárkövek első leírójának Bartos Gyula egri főkáptalani levéltárosnak az volt a véleménye, hogy a fülkékben minden valószínűség szerint a késői vaskorszakban egy itt lakó kelta eredetű néptörzs elégetett halottainak hamvait tartalmazó urnáit helyezte el.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Bogács Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Ezen szempontok alapján önkormányzatunk küldetésének tekinti a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása. Az országos politikai irányelvek helyi szintű, hatékony megvalósítása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársakkal egyaránt.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés
- Jó munkahelyi körülmények
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia
- Hagyományőrzés, közösségteremtés, kooperáció
- Környezetvédelem, környezettudatosság

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai:

- Társadalmi összefogás a hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára az esélyegyenlőség biztosításához
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére a szociális egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.

A település minden lakójának a megélhetéshez szükséges források biztosítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei:

Bogács Község Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, és ezt az alábbi elvek alapján próbálja megvalósítani:

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, és egyediségét.

- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bárminemű formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a község minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bogács település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Tekintettel az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezéseire, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire, és az Európai Közösségi jog vívmányaira, az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (továbbiakban: Ebktv.)

1.1. A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő önkormányzati rendeleteket alkotta:

- 4/2011. (IV.1.) önkormányzati rendelet a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról,
- 3/2011. (IV.1.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és térítési díjakról
- 10/2001. (X.9.) önkormányzati rendelet a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1/2003. (I.28.) önkormányzati rendelet az első lakáshoz jutók helyi támogatásáról
- 3/2013. (II.21.) önkormányzati rendelet a helyi civil szervezetek pénzügyi támogatásának rendjéről

A Képviselő-testület célja: biztosítsa a fogyatékosokkal élők számára, hogy a kistérség lakójaként ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzenek, mint mindenki más. Biztosítsa az egyenlő bánásmódról szóló törvény szerint a helyben élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének javítását. Elősegítse a fogyatékos személyek önálló életvitelét és a társadalmi életben való aktív részvételét. Biztosítsa a szegregátumokon, telepeken élők esélyeinek felzárkóztatását.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Bogács község a Helyi Esélyegyenlőségi Programját a település már meglévő, előre megtervezett stratégiáival összhangban, közös élhető jövő megteremtését szem előtt tartva alkotta meg. Bogács Településfejlesztési Tervének célja, hogy megfogalmazza a település hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

A település hosszú távú jövőképe az értékek és hagyományok megőrzése mellett a fenntartható fejlődés, az értékörzés és a megújulás.

Középtávú stratégiai célok:

- fenntartható fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- a település, mint az élhető, értékörző, dinamikus környezet,
- példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a helyi lakosság érdekeit figyelembe vevő kiemelt horizontális szempont az egyenlő hozzáférés, az egyenlő bánásmód biztosítása. Az egyes programok, koncepciók, középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

• Költségvetési Koncepció

A 2014. évi költségvetési koncepció tervezetének elkészítését, Képviselő-testület elé terjesztését az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24.§-a és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII. 31.) számú Kormányrendelet 26.§ (1)-(3) bekezdései szabályozzák. A jogszabályok szerint a polgármester április 30-ig terjeszti a Képviselő-testület elé a következő évi költségvetési koncepciót. Ennek a törvényi előírásnak megfelelően készült el Bogács Község Önkormányzatának 2014. évi költségvetési koncepciója, amely a 2014. évi költségvetési rendelet megtervezéséhez szükséges iránymutatásokat fogalmazza meg, figyelembe véve a 2011-2014. gazdasági program célkitűzéseit.

• Ciklusprogram 2011-2014

Az 1990. évi LXV. törvény 91. § (1) bekezdése alapján 2011. március 31-én fogadta el ciklusprogramját. A program alapelvei:

1. Legfontosabb érdek a lakosság érdeke, ennek szolgálata az önkormányzat feladata.
2. A helyi gazdaságfejlesztés motorja a turizmus fejlesztése.
3. Támogatni kell a helyi mikro- és középvállalkozások megjelenését és megerősítését, a mezőgazdasági vállalkozások megújulását, új munkahelyek létesítését.
4. Infrastruktúra fejlesztése nélkül nincs gazdasági, turisztikai fejlődés.
5. A fenntartható fejlődés záloga a természeti-környezeti, kulturális értékek megőrzése

• Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 92.§-a szerint, a legalább 2000 lakosú települések számára előírt Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció célja középtávon egy olyan szolgáltató rendszer kialakítása, mely a jogszabályi előírások teljesítésével elsősorban a településen élő szociálisan rászorult személyek, valamint a helyi lakosság részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat és az igények kielégítését határozza meg. A koncepció két évente felülvizsgálandó.

- **Településrendezési Terv**

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 6.§-a alapján Bogács Község Önkormányzata a településrendezési feladatát a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és elfogadásával látja el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Községünk 2004. évtől tagja – 20 Mezőkövesdi kistérséghez tartozó településsel közösen - a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A Társulás működésének célja és feladata:

- egyrészt, hogy biztosítsa a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztését, közös területfejlesztési programok és projektek kialakítását, a fejlesztések megvalósítását szolgáló pénzalap létrehozását, a térség gazdasági fejlődésének előmozdítását,
- másrészt személyes gondoskodás keretében családgondozási és gyermekjóléti szolgálatot működtet,
- egészségügyi ellátás keretében szervezi a központi orvosi ügyeletet,
- szervezi az állati hulladékok gyűjtését és ártalmatlanítását
- az önkormányzati működés szakszerű ellátása keretében belső ellenőrzési feladatokat lát el-

Az Önkormányzati törvénytársulásokra vonatkozó szabályozásának változása miatt a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-től alakult újjá, céljai és feladatai nagymértékben nem változtak.

Az általános iskolát és az óvodát 2007. évtől Bogács és Szomolya községek Bükkalja Közoktatási Társulása működteti. 2013. január 1-től az iskola működését a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ vette át, így a Társulás a Bükkalja Napköziotthonos Óvodát működteti tovább.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

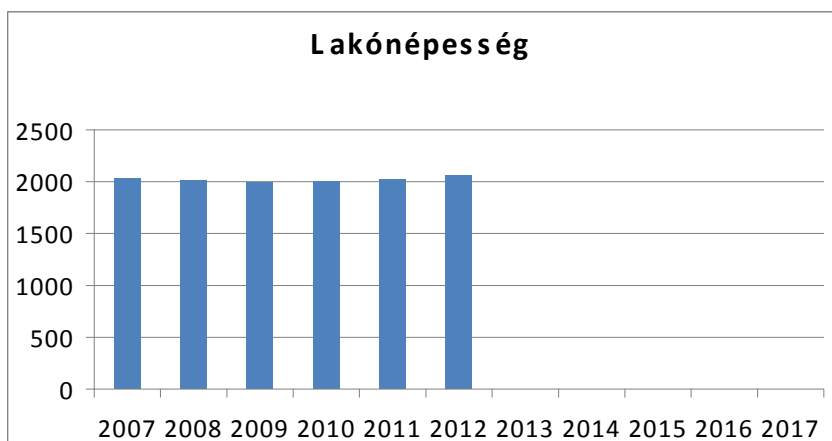
A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH-Statinfo, TeIr adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati éves beszámolók megállapításait, a helyi szakemberek, érdekképviseleti csoportok vezetőinek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, azokban az esetekben a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Bogács község állandó lakosainak száma 2012. december 31-én 2059 fő volt. A lakosságszám 2009. évtől ha nem is nagy arányban, de folyamatosan növekszik. A további adatokkal történő összehasonlítás során megállapítható, a népességszám növekedése nem a természetes szaporodás eredménye, hiszen az községünkben is – az országos adatokhoz hasonlóan – csökken.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	2029	
2008	2011	99%
2009	1993	99%
2010	2007	101%
2011	2024	101%
2012	2059	102%
2013	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	#ÉRTÉK!

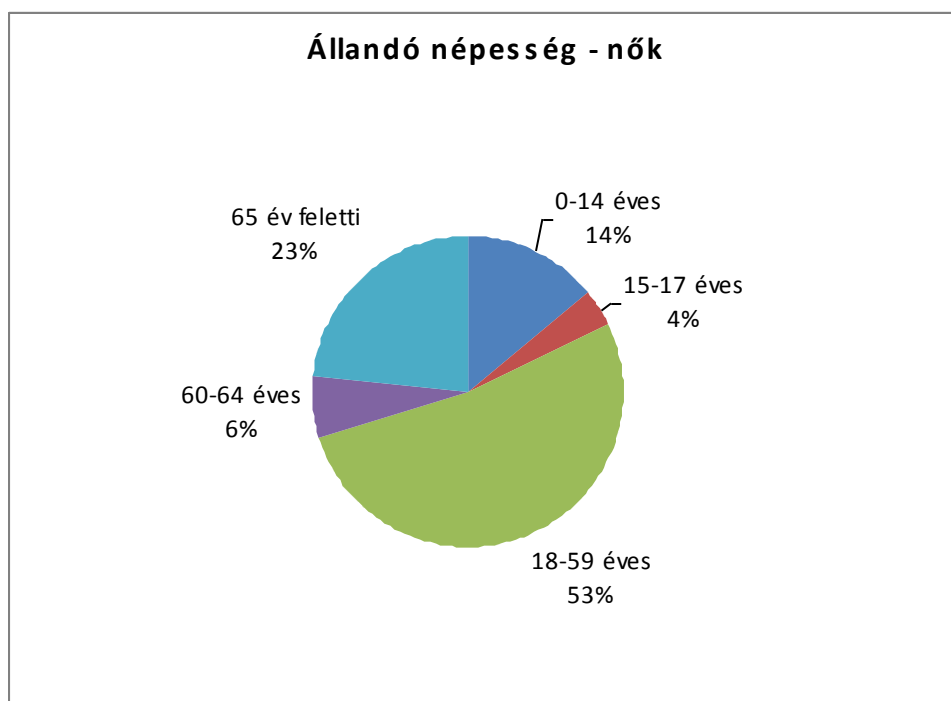
Forrás: TeIr, KSH-TSTAR, Önkormányzati adat

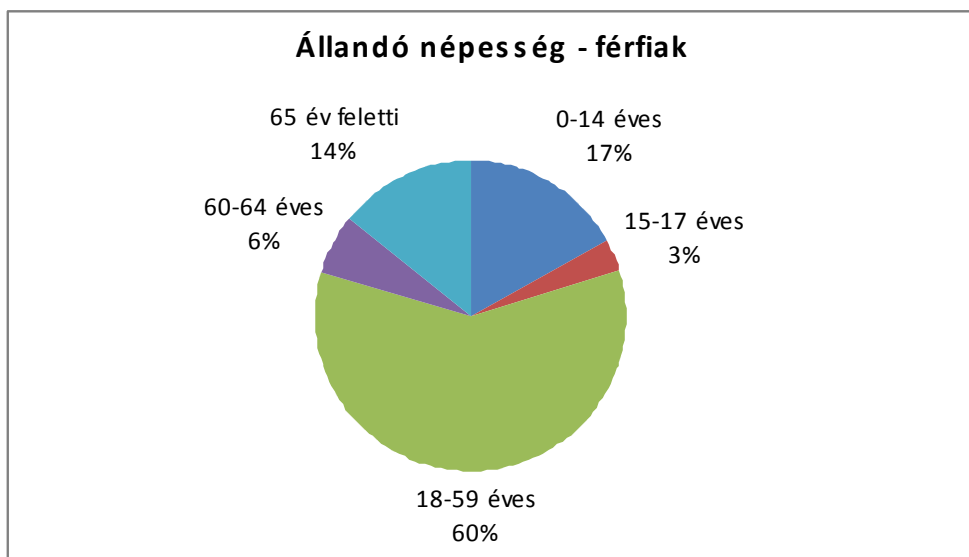

2. számú táblázat - Állandó népesség (2012)

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1102	957	2059	54%	46%
0-2 évesek			78		
0-14 éves	154	162	316	49%	51%
15-17 éves	41	33	74	55%	45%
18-59 éves	579	566	1145	51%	49%
60-64 éves	71	61	132	54%	46%
65 év feletti	257	135	392	66%	34%

Forrás: Önkormányzati adat

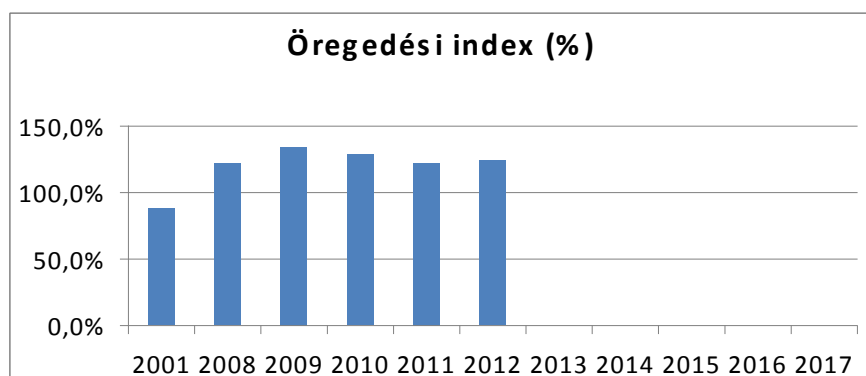

A 2. számú táblázat adatai szerint községünk teljes lakosságának 54 %-a nő, 46 % férfi. Az is megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőknél, ami nemcsak településünkre jellemző, hanem országos tendencia.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	366	417	87,8%
2008	389	320	121,6%
2009	396	295	134,2%
2010	395	308	128,2%
2011	386	316	122,2%
2012	392	316	124,1%
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, helyi adatok

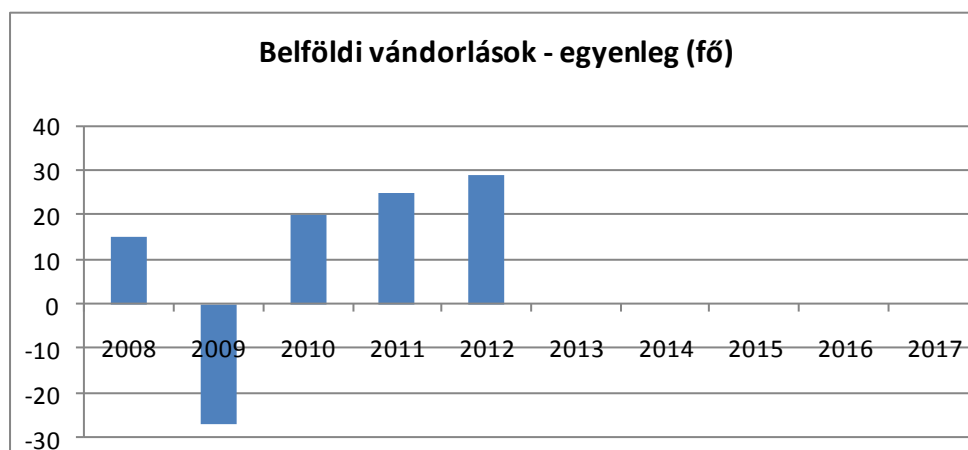
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A táblázat adatai megmutatják hogy településünkön az öregedési index 100 fölötti, tehát a 65 éven felüliek vannak többen, a település előregedő. Ez esélyegyenlőség szempontját úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos

népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősök fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyerekek ne igényelnének fokozott figyelmet, főleg településünk esetében, ahol mind az iskola és az óvoda esetében magasabb a hátrányos helyzetű roma gyermekek száma a nem roma gyermekek számánál.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	48	33	15
2009	31	58	-27
2010	62	42	20
2011	54	29	25
2012	70	41	29
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

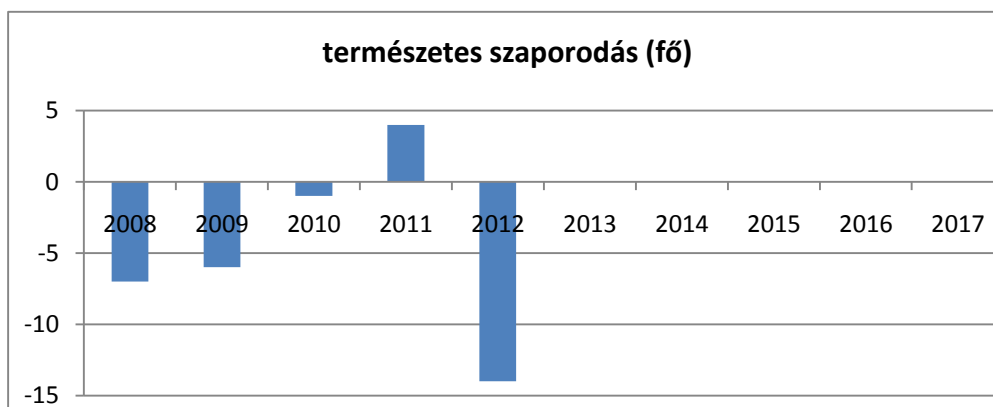
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	25	32	-7
2009	20	26	-6
2010	22	23	-1
2011	32	28	4
2012	21	35	-14
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adat

2009 évben a lakosságszám mélyponton volt, ezt követően fokozatosan növekszik, ami az idevándorlások számával magyarázható. A népesség növekedése a település nyújtotta szolgáltatások és valószínűleg a fűrdő vonzerejéből fakad. Községünket egyre többen – közöttük külföldiek is – választják lakóhelyül, évről-évre magasabb az idevándorlás száma, mint az elvándorlás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az országos statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhöz tartoznak.

A településünk roma népességére vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. Nem hivatalos becslések szerint megközelítőleg 500 roma él a településen, ez az összlakosságnak csaknem 20 %-a. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Ezt a beérkező segélykérelmek, valamint a környezettanulmányok alapján lehet kijelenteni.

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja. A helyi romák szinte kizárólag csak közfoglalkoztatás keretében dolgoznak, 1-2 személy az, akinek helyi vállalkozónál évek óta munkaviszonya van. A közfoglalkoztatáson kívül elvétele idénymunkán is részt vesznek a Hór-Agro Zrt-nél, vagy alkalmi segédmunkát vállalnak a lakosságnál.

A községünkben élő roma lakosság közül tudomásunk szerint érettségizett személy nincs, sokan nem rendelkeznek nyolc osztályos végzettséggel sem, de van köztük analfabéta is.

Lakásviszonyaik rosszak, 80 %-uk komfortnélküli lakásban, vagy lakásnak nem nevezhető épületekben, melléképületekben él.

Településünkön a romák kulturális identitásának elsorvadását jelzi, hogy semmilyen cigány szokást, hagyományt tudomásunk szerint nem ápolnak, a nyelvet sem beszélik.

Ha a szociálisan rászorult, segélyben részesülő hátrányos helyzetű családok területi eloszlását megnézzük a településünkön, kitűnik, hogy a legnagyobb számban a Zöldfa utca, Béke utca és József A. utca lakói kerülnek be legtöbbször az önkormányzat és a Családsegítő Szolgálat látóterébe, hiszen ezek a családok

illetve személyek kérnek legtöbbször segítyt és fordulnak valamilyen segítségért a Családsegítőhöz is. Ezekre az utcákra fókuszáltan jellemző a hátrányos helyzetű és roma családok jelenléte. Ezek az utcák már évek óta a roma családok otthonait képezik. Elmondható az is, hogy a település ezen részén a legnagyobb a népsűrűség a település más részeihez képest, és az ezen a területen lakó és életvitelszerűen ott tartózkodó személyek száma egyre csak magasabb. Ennek oka, hogy ingatlant vásárolni sem a település más részén, sem más településen nem tudnak, így a Zöldfa utcában meglévő, a valamikori Községi Tanács által ingyenesen biztosított telken a 70-es években támogatásból megépült házakat bővítik újabb szobákkal, épületekkel.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A mélyszegénységben élő roma családok fő bevételi forrása a családi pótlék a gyese, és a fogyatékosági támogatás, ezt követi az önkormányzat által folyósított rendszeres ellátások, majd végül a rokkantsági ellátás és a nyugdíj. Az önkormányzattól rendszeres ellátásban, aktív korúak ellátásában, lakásfenntartási támogatásban részesülők száma igen magas, és az ellátásokban részesülők 95 %-a a mélyszegénységben élő romák közül kerül ki.

A háztartások jelentős többségében az egy főre eső jövedelem átlagban 26.000 Ft körüli, de sok esetben nem éri el még a nyugdíjminimum felét sem. Ezek a személyek, családok külső segítség nélkül nem tudják fenntartani magukat és a segélyekre rendezkednek be.

Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Általános, hogy a helyi roma lakosság államtól és önkormányzattól való függőségi helyzete nagyon jelentős.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a.) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

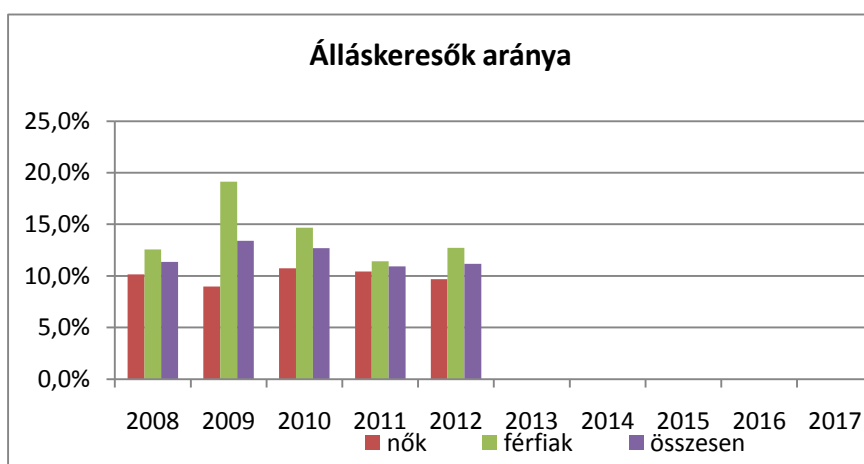
A hazai munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője az alacsony foglalkoztatási arány, munkaerő-piaci részvétel. A KSH adatai szerint az országos munkanélküliségi ráta 2012. IV. negyedévben 10,6 %-os volt, megegyezett az előző év adatával. Településünk esetében a munkanélküliségre vonatkozó adatok – kis eltéréssel – szinte megegyeznek az országos adatokkal. A 15-64 éves népesség körében nyilvántartott álláskereső aránya 2012. évben 11,2 %.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	679	661	1340	69	10,2%	83	12,6%	152	11,3%
2009	680	528	1208	61	9,0%	101	19,1%	162	13,4%
2010	679	661	1340	73	10,8%	97	14,7%	170	12,7%
2011	624	674	1298	65	10,4%	77	11,4%	142	10,9%
2012	691	660	1351	67	9,7%	84	12,7%	151	11,2%
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#####	n.a.	#####	#ÉRTÉK!	#####
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#####	n.a.	#####	#ÉRTÉK!	#####
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#####	n.a.	#####	#ÉRTÉK!	#####
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#####	n.a.	#####	#ÉRTÉK!	#####

2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#####	n.a.	#####	#ÉRTÉK!	#####
------	------	------	---------	------	-------	------	-------	---------	-------

Forrás: Telr, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

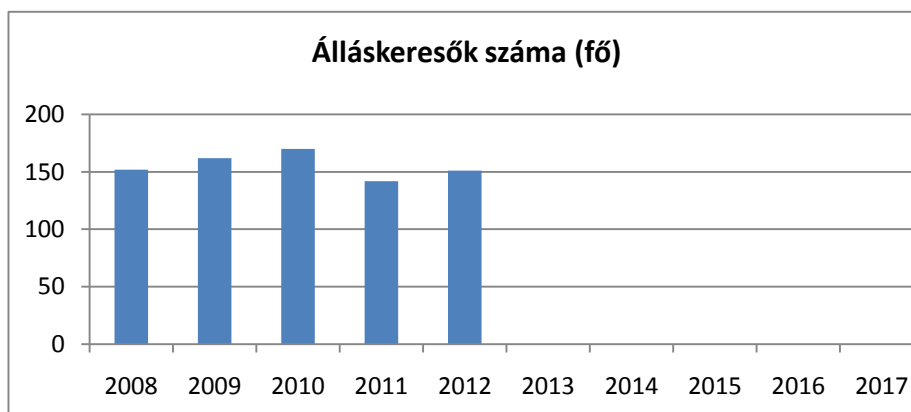

Az álláskeresők nemek szerinti vizsgálata során azt állapíthatjuk meg, hogy a vizsgált időszakban minden évben magasabb volt a férfi álláskeresők száma, 2012-ben 12,7 %, a nők 9,7 %.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	152	162	170	142	151	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
	%	9,2%	7,4%	8,8%	7,7%	3,3%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
20 éves és fiatalabb	fő	14	12	15	11	5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	9,2%	7,4%	8,8%	7,7%	3,3%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
21-25 év	fő	20	31	27	28	35	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	13,2%	19,1%	15,9%	19,7%	23,2%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
26-30 év	fő	20	23	20	17	21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	13,2%	14,2%	11,8%	12,0%	13,9%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
31-35 év	fő	24	17	22	20	17	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	15,8%	10,5%	12,9%	14,1%	11,3%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
36-40 év	fő	26	21	24	21	16	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	17,1%	13,0%	14,1%	14,8%	10,6%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
41-45 év	fő	15	20	15	10	21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	9,9%	12,3%	8,8%	7,0%	13,9%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
46-50 év	fő	12	16	20	11	12	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	7,9%	9,9%	11,8%	7,7%	7,9%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
51-55 év	fő	14	11	19	15	11	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	9,2%	6,8%	11,2%	10,6%	7,3%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
56-60 év	fő	6	11	7	8	13	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	3,9%	6,8%	4,1%	5,6%	8,6%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
61 év felett	fő	1	0	1	1	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	%	0,7%	0,0%	0,6%	0,7%	0,0%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: Telr, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

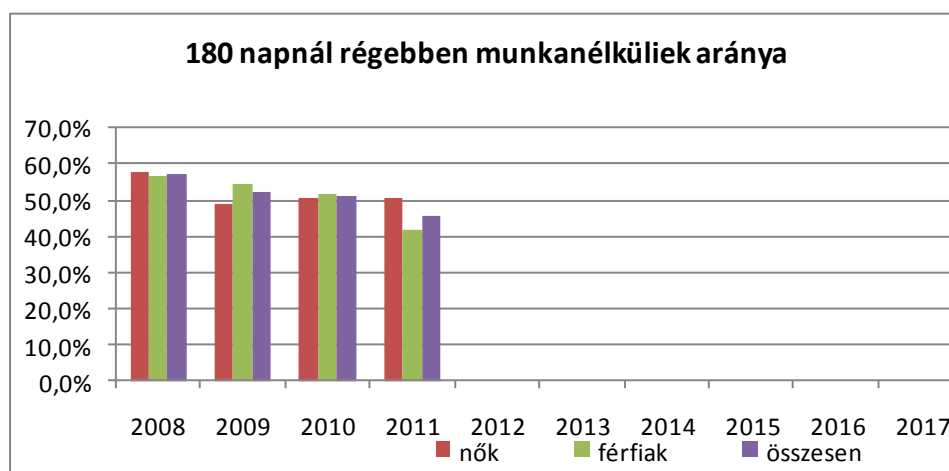

A korcsoport szerint regisztrált munkanélküliek közül a 21-25 év közötti fiatalok érintettek a leginkább, számuk 2008. évtől folyamatosan emelkedik (2008. évben 20 fő, 2012. évben 35 fő). Településünkön a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolható időseket, nyugdíj előtt álló korosztályt kimagaslóan nem érinti a munkanélküliség.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	69	83	152	40	47	87	58,0%	56,6%	57,2%
2009	61	101	162	30	55	85	49,2%	54,5%	52,5%
2010	73	97	170	37	50	87	50,7%	51,5%	51,2%
2011	65	77	142	33	32	65	50,8%	41,6%	45,8%
2012	67	84	151	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott munkanélküliek számából a tartós munkanélküliek aránya 2008. évben 57 % volt, ez 2011. évre folyamatosan csökkent 45 %-ra.

A foglalkoztatáspolitikában jelenleg is elsőszerű cél a foglalkoztatottak körének bővítése. Az eszközökről folyamatos vita van, de jelenleg dominálnak a pénzügyi jellegű ösztönzők, és kisebb

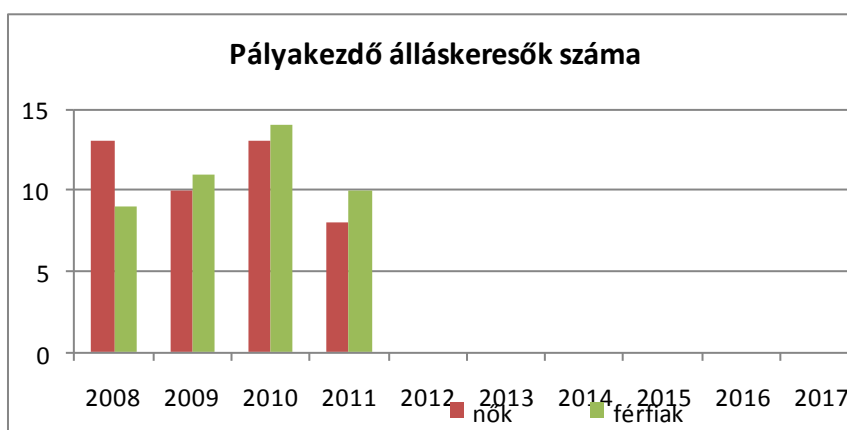

figyelmet kapnak azok, amelyek az érintettek öntevékenységének segítésére, azaz az információhoz való hozzáférésre, a célirányos képzettség megszerzésére koncentrálnak.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	162	164	326	13	8,0%	9	5,5%	22	6,7%
2009	158	149	307	10	6,3%	11	7,4%	21	6,8%
2010	158	154	312	13	8,2%	14	9,1%	27	8,7%
2011	163	162	325	8	4,9%	10	6,2%	18	5,5%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIr, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdők körében a nyilvántartott álláskeresők aránya átlag 6 % körül van. A nyilvántartott álláskeresők és a pályakezdők számában is kiugrás figyelhető meg a 2009-2010 években, ezekben az években volt a legmagasabb az álláskeresők száma, ami a gazdasági válság hatását mutatja.

b.) alacsony iskolai végzettségük foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

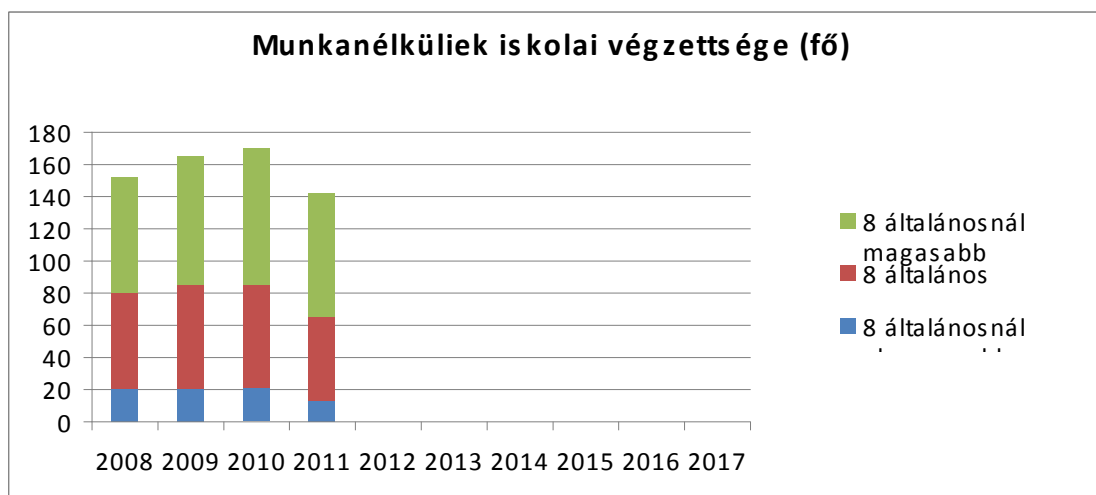
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1681	874	807	1292	660	632	389	23,1%	214	24,5%	175	21,7%
2011	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	152	20	13,2%	60	39,5%	72	47,4%
2009	165	20	12,1%	65	39,4%	80	48,5%
2010	170	21	12,4%	64	37,6%	85	50,0%
2011	142	13	9,2%	52	36,6%	77	54,2%
2012	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Településünkön a 15 évesnél idősebb lakosság körében jelentős az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, a 2001. évi népszámlálás szerint a 15 évestől idősebb lakosság 23 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A 2011. évi népszámlálási adatok még nem állnak rendelkezésre, de valószínűleg ez az arány nagymértékben most sem változott.

A nyilvántartott állásukerősök adatait vizsgálva is jelentős az általános iskolát nem végzettek száma, valamint az állásukerősök csaknem 40 %-ának 8 általános a legmagasabb iskolai végzettsége, ami jelentősen hátráltatja a munkaerő-piacon történő részvételt. Az alacsony iskolázottság leginkább a mélyszegénységben élő romákat sújtja, hisz esetükben legtöbb gyermek csak addig jár iskolába, amíg tankötelezettsége tart.

Bogács település a környező, hasonló településeknél előnyösebb helyzetben van, a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú fürdő és az ahhoz kapcsolódó idegenforgalom miatt. A számtalan üdülöház, vendégház, panzió, étterem, üzlet és természetesen a fürdő sok helybelinek ad munkát egész évben, mindemellett jelentős a nyári idénymunkán foglalkoztatottak száma is. Sajnos a romák nem részesülnek ezen munkalehetőségből, hiszen a legtöbb helyre meghatározott szakképesítés, idegenforgalomban jártasság vagy nyelvtudás szükséges, amivel ők nem rendelkeznek.

Sajnos a felnőttoktatásról és az abban résztvevők számáról nem áll adat a rendelkezésünkre, így nincs rá mód, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban kapcsolódnak be a településen élők.

c.) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Bogácson az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala és mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás látja el, a bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár végzi.

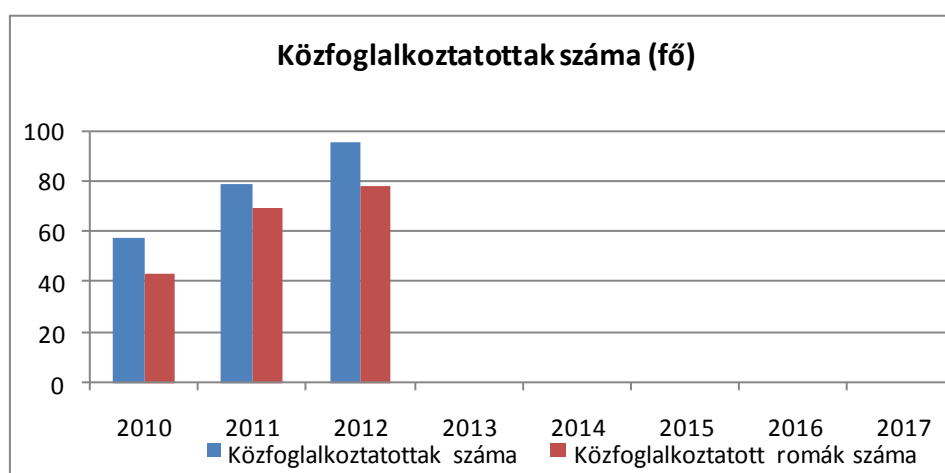
A közfoglalkoztatásban részt vevők zömében közterületek tisztántartásában, karbantartásban dolgoznak. A Többcélú Kistérségi Társulás 2013 évben 35 főt foglalkoztat Bogácson a kistérségi startmunka program 4 pillérjében (belvíz, közút, földút, hulladék). 10 fő dolgozik Értékteremtés Bogács központjában megnevezésű projekt keretében, akik az önkormányzati tulajdonú épületek felújítását, karbantartását, új kiállító tér kialakítását végzik. A Mezőgazdasági Program keretén belül 11 fő az önkormányzat tulajdonában lévő 2 hektáros területen gazdálkodik, az intézményeket ellátó központi konyha működéséhez szükséges konyhakerti növényeket termelik meg.

Mivel a közfoglalkoztatottakra pályázni kell a munkaügyi központoknál, így számuk meghatározott, valamint adott a foglalkoztathatóságuk ideje, hossza és a betöltendő munkakör is. Településünk több személy közfoglalkoztatását nem tudná vállalni, az igény azonban megvan mind a regisztrált munkanélküliek és az aktív korúak ellátásában részesülők körében is.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	57	4%	43	n.a.
2011	79	6%	69	n.a.
2012	95	7%	78	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

2012. évben összesen 95 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban. Ez a regisztrált álláskereső 63 %-a. A korábbi évektől eltérően – amikor csak az Önkormányzatnál volt lehetőség közfoglalkoztatásra – 2012. évben az Önkormányzaton és a Kistérségi Társuláson kívül az Egererdő Zrt, és a Dél-Borsodi Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat is tudott közfoglalkoztatásba bogácsi személyeket bevonni. A közfoglalkoztatáson belül leginkább segédmunkás munkakörbe történik a foglalkoztatás, amelyhez szakképesítés, középfokú iskolai végzettség nem szükséges. Ezért lehetséges, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők több mint nyolcvan százaléka iskolai végzettséggel nem rendelkező, mélyszegénységben élő roma.

d.) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Bogács település a környező, hasonló településeknél előnyösebb helyzetben van a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú fürdő és az ahhoz kapcsolódó idegenforgalom miatt. A vállalkozásokban, munkahelyekben bővelkedő településen számtalan üdülőtábor, vendégház, panzió, étterem, üzlet és természetesen a fürdő sok helybelinek ad munkát egész évben, mindemellett jelentős a nyári időnyomunkán foglalkoztatottak száma is. Itt kell megemlíteni, hogy sajnos a hátrányos helyzetben élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező romák alig részesülnek ezen munkalehetőségekből, hiszen a

legtöbb helyre meghatározott szakképesítés, idegenforgalomban jártasság vagy nyelvtudás szükséges, amivel ők nem rendelkeznek.

A település lakosságának jelentős része megpróbál a községben elhelyezkedni, munkát találni, de számottevő azon személyek száma is, aki a környező városokban, Mezőkövesden és Egerben talál munkát. A helyközi közlekedés kielégítő, mindkét város aránylag rövid idő alatt megközelíthető autóbusszal.

e.) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Nincs pontos képünk a fiatalok foglalkoztatásáról és a munkaerőpiacra történő bekerülésüket segítő programokról és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeiről sem.

A romák alacsony iskolai végzettsége, a szakképesítések hiánya leginkább befolyásolja elhelyezkedési lehetőségüket, munkába való részvételüket. Az általános iskolát befejező roma gyerekek továbbtanulása a tankötelezettséggel bezárólag befejeződik. Ennek községünkben legfőbb oka a korai családalapítás, gyerekvállalás. Bár a Mezőkövesdi Munkaügyi Kirendeltség lehetőségeihez mérten igyekszik olyan képzési lehetőségeket felkutatni, ami a mélyszegénységben élő álláskeresők számára is elérhető, de mégsem tud hatékony segítséget nyújtani. Vagy nem veszik igénybe a felajánlott képzést, vagy elkezdik, de nem fejezik be.

f.) munkaerő-piaci integrációs segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Mezőkövesdi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége Mezőkövesden fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy a Kirendeltség az ügyfelek részére megfelelő állásokat keressen és ajánljon fel. Közreműködik a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában. Kapcsolatot tart az intézményi és a piaci képzőkkel, valamint a munkáltatókkal is.

g.) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Településünk intézményeiben csak a szakképesítést nem igénylő munkahelyeken tud roma származású személyeket foglalkoztatni. A Polgármesteri Hivatalnál köztisztasági munkásként határozatlan idejű szerződéssel 1 személy foglalkoztatására, valamint az Óvodában időszakos jelleggel roma kisegítő személy foglalkoztatására került sor. Ezen, valamint a közfoglalkoztatottakon kívül mélyszegénységben élő roma foglalkoztatására nem kerül sor.

f.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Foglalkoztatás területén valakinek a roma származása miatti hátrányos megkülönböztetéséről nincs tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli szociális ellátások:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdése szerint:

25. § (3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint

aa) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ab) rendszeres szociális segítyt,

ac) lakásfenntartási támogatást;

- b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint
- ba) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,
  - bb) átmeneti segélyt,
  - bc) temetési segélyt;
- c) a járási hivatal az e törvényben meghatározott feltételek szerint
- ca) időskorúak járadékát,
  - cb) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat;
- állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzügyi ellátások).

Természetbeni ellátások:

47. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzügyi ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

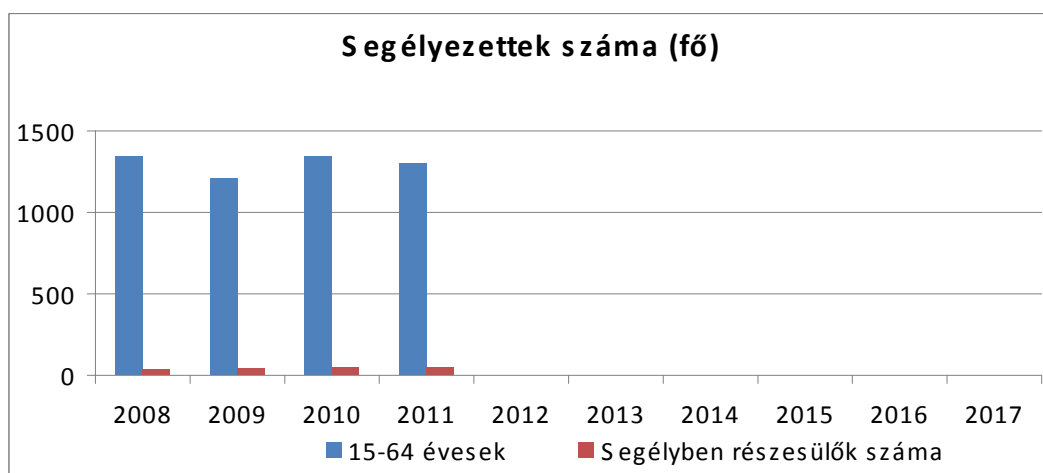
- a) a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- b) a lakásfenntartási támogatás,
- c) az átmeneti segély és
- d) a temetési segély

nyújtható.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1340	34	2,5%
2009	1208	39	3,2%
2010	1340	46	3,4%
2011	1298	44	3,4%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

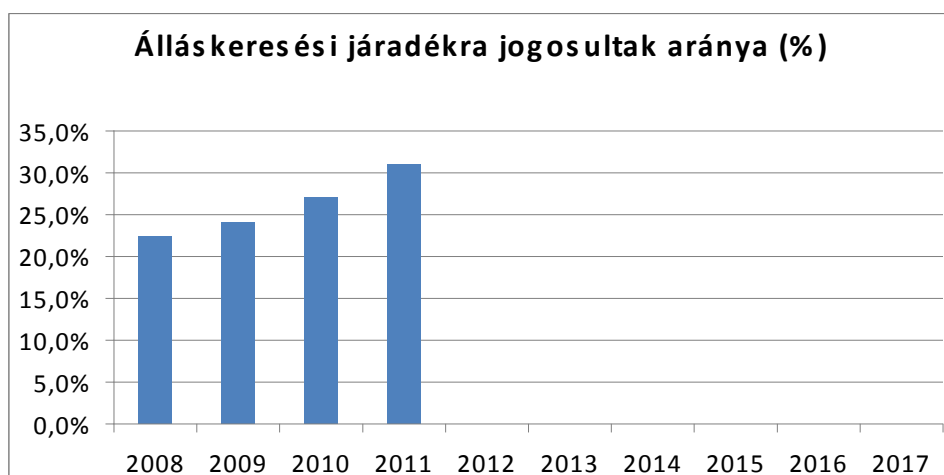
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	152		34	22,4%
2009	162		39	24,1%
2010	170		46	27,1%
2011	142		44	31,0%
2012	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!
2013	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft) szabályozza az álláskeresési járadékra jogosultak körét. A törvény 2011. 09. 01-től hatályos módosítása szerint álláskeresési járadékban az részesülhet, aki álláskereső és az ezt megelőző három éven belül legalább 360 nap munkaviszonnyal rendelkezik. Az álláskeresési járadék leghosszabb folyósítási időtartama 90 nap.

A táblázatokból jól látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők, azaz rendszeres jövedelem nélkül élőknek átlag 30%-a jut csak hozzá a támogatásokhoz, ez az adat a korábbi években csak 20 % körül volt.

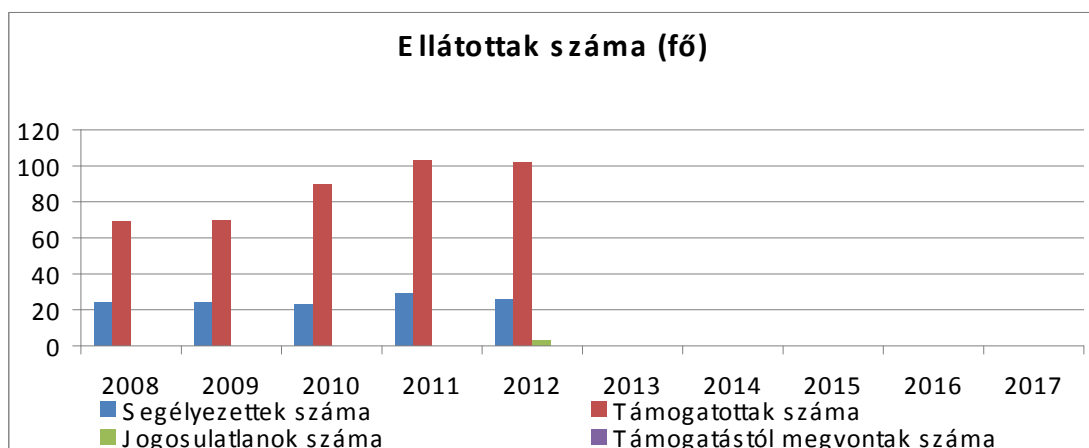
a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	24	1,79	69	45,3	0	0
2009	24	1,9	70	43,2	0	0
2010	23	1,7	90	52,9	0	0

2011	29	2,2	103	72,5	0	0
2012	26	2	102	67,5	3	0
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 4/2011. (IV.1) számú helyi rendeletébe építette be.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT), amelynek feltételei több szempontból is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak két évente kellett. A két felülvizsgálat közötti időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesíteni. Igazolni kell, hogy 30 nap időtartamban közfoglalkoztatott volt, keresőtevékenységet folytatott, egyszerűsített foglalkoztatottként dolgozott, háztartási munkát folytatott, munkaerő-piaci programban vett részt, munkaügyi szerv által szervezett képzésben vett részt stb. Amennyiben a 30 napot nem tudják igazolni, az ellátást meg kell szüntetni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak a munkaügyi szervnél regisztrált álláskereső személy veheti igénybe. Jogosultsági feltételek között szerepel a munkaügyi szervvel legalább 1 éves együttműködés, az álláskereső járadék megszűnése, valamint a család jövedelmi és vagyoni helyzete. Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy aki 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása.

Az aktív korúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi kirendeltségekkel való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel (nálunk pl. a Családsegítő Szolgálattal) kötelesek együttműködni. Az együttműködés tartalma olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti, pl. beilleszkedési programmal próbálják enyhíteni a munkanélküliség káros hatásait.

A fenti táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a rendszeres szociális segély (RSZS) és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT), mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

A rendszeres szociális segélyezettek száma az évek során csekély mértékben növekedett, azt szinte teljes egészében egészségkárosodott, fogyatékos támogatásban részesülő személyek veszik igénybe, és 90 %-uk mélyszegénységben élő roma. A segélyben részesülők körét megvizsgálva ez az arány abból ered, hogy ezen személyek – bár egészségkárosodottak – rokkantsági nyugdíjra, rehabilitációs járadékra azért nem jogosultak, mert a nyugdíjhoz vagy járadékhoz szükséges minimális munkaviszonnyal sem rendelkeznek, ami ismét visszavezethető a romák alacsony foglalkoztatási arányára.

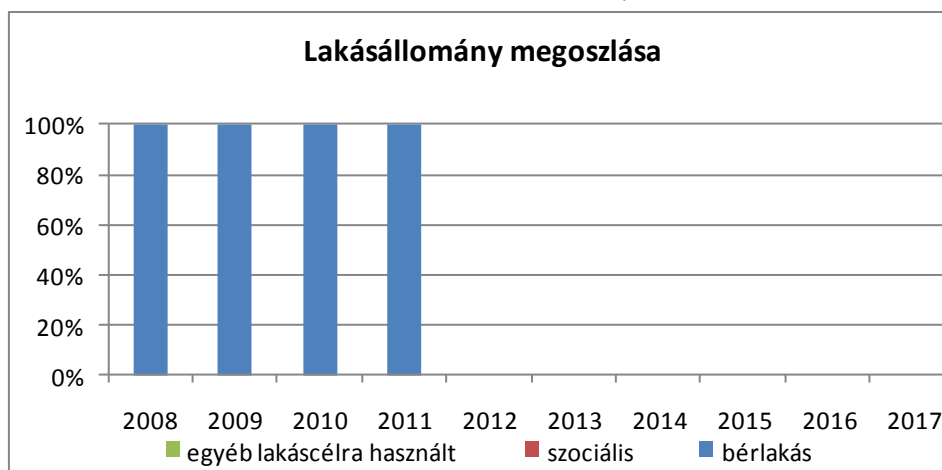
2012. évben a regisztrált munkanélküliek 67 %-a részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, ami azt mutatja, hogy a munkanélküliek jelentős hányada a létminimum alatt él. Az Önkormányzattól igényelhető foglalkoztatást helyettesítő támogatás egyéb feltételeken túl függ a család 1 fogyasztási egységére jutó havi jövedelemétől, ami nem lehet több 25.650 Ft-nál, valamint függ a család vagyoni helyzetétől. Az elmúlt évben 3 személynek került megszüntetésre a támogatása azért, mert nem tudott 30 nap munkaviszonyt igazolni, ebben az évben ez az adat jóval több lesz, már eddig 8 személynek került megszüntetésre ellátása. A Képviselő-testület a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 4/2011. (IV.1.) önkormányzati rendeletében szabályozta a lakókörnyezet tisztaságára vonatkozó szempontokat, de eddig emiatt még nem kellett senki ellátását megszüntetni.

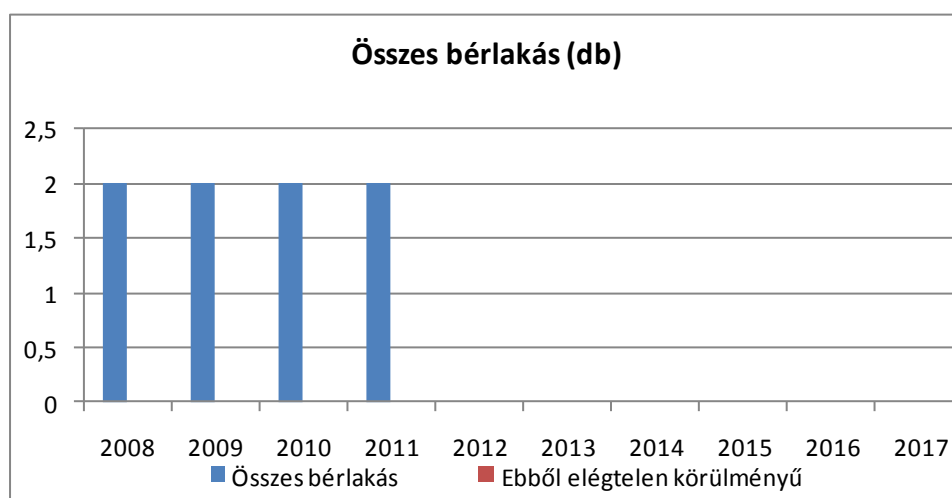
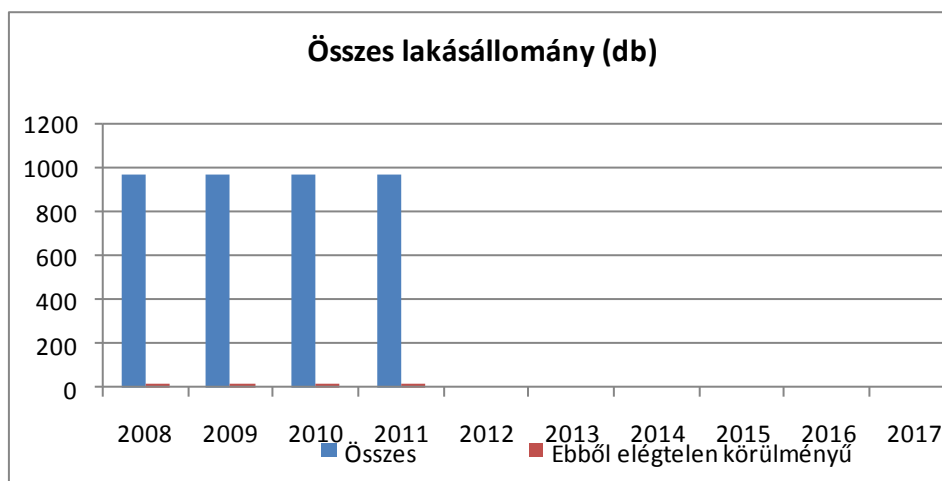
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	Összes lakás-állomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakás-állomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	973	22	5	0	0	0	0	0
2009	972	22	4	0	0	0	0	0
2010	970	22	4	0	0	0	0	0
2011	970	22	4	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A település lakásállomány 970 db, de ez a szám nem tartalmazza a fürdő melletti üdülőterületen lévő körülbelül 400 üdülőt. A község családi házas övezetekből áll, a családi házak közül is sokat nyaralónak, hétvégi háznak vásároltak meg és idényszerűen használják.

a.) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk 4 bérlakással, úgynevezett szolgálati lakással rendelkezik, ami az önkormányzat dolgozóinak lakhatását biztosította. Jelenleg 2 lakás funkcionál szolgálati lakásként, mert ennyire van igény, a többi az egészségház kialakítása miatt új funkciót kap. Egyéb bérlakással, szociális lakással Önkormányzatunk nem rendelkezik. A településen működő intézmények épületeinek állapota, infrastrukturális ellátottsága kiválóan mondható.

b.) szociális lakhatás

Községünk szociális lakásállománnyal nem rendelkezik.

c.) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nem áll adat a rendelkezésünkre.

d.) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakásállomány közül 22 ingatlant szerepeltettünk az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számánál, valójában ez a szám jóval magasabb, de pontos adatot nem ismerünk. Ez a szám a romák lakta Zöldfa utcában lévő 22 ingatlan száma, de a lakások száma ennél sokkal több, mert egy ingatlanon 3-4-5 család is „építkezett” és ezek a saját maguk épített házak sokszor elégtelen lakhatási körülményeket

biztosítanak az ott élőknek. Ezért kell, hogy intézkedési tervünk részét képezze olyan pályázati lehetőségek keresése, amelyek a rossz lakhatási körülményeket javítanák, az infrastruktúrát fejlesztenék. A hajléktalanság problémája községünket nem sújtja.

e.) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj, illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás az adósságkezelési szolgáltatás, amely akkor nyújt támogatást, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék.

A lakás fenntartásához kapcsolódóan Önkormányzatunk által nyújtható támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás, amiben jelenleg 100 család részesül községünkben. A támogatás összege 2.500-9.000 Ft közötti havi összegben, természetbeni ellátásként kerül megállapításra, a közüzemi számlák kifizetéséhez, valamint tűzifa vásárlásához nyújt támogatást.

A Önkormányzat helyi rendeletében szabályozta az első lakáshoz jutók támogatását, ezzel segítséget nyújt azoknak, akik Bogácson lakást vásárolnak, építenek, a községben szeretnének letelepedni. A támogatási rendszer két részből áll, egyrészt vissza nem térítendő támogatást tartalmaz, valamint kamatmentes kölcsön nyújtását teszi lehetővé.

f.) eladósodottság

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a szegénység egyik jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. Az országosan problémát okozó devizahitelekből eredő adósság felhalmozódása településünkön is több családot érint, de emiatt kilakoltatásra községünkben még nem került sor.

A hajléktalanság problémája községünket nem sújtja, 1 Budapesten nyilvántartott hajléktalan személy él községünkben élettársával.

g.) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A lakosság számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt igyekeznek kielégíteni. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik ezekről. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

Településünk szinte 100 %-ban közművesített, csaknem a község teljes területén kiépített az ivóvíz- és a szennyvíz hálózat, a gázhálózat, valamint a kábel-tv.

Mindenkinek egyformán biztosított a minőségi közszolgáltatásokhoz (pl. szemétszállítás) a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

Községünk külterületén nem található lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregátumok az úgynevezett alacsony státuszú népesség aránya, vagyis legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhető ki. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot.

a.) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünk dél-nyugati részén, nem elkülönülten, hanem a település szerves részét képezi a Zöldfa utca, a József A. és Béke utcák. Ezen a területen zömében roma családok élnek, a Zöldfa utcát 100 %-ban

romák lakják. Az utcában az ingatlan-nyilvántartás szerint 22 ingatlan található, de a valóságban ettől sokkal több emberi tartózkodásra használt „melléképület” épült. A terület közútról közvetlenül megközelíthető. A József A. és Béke utcákban a fiatal roma családok – a gyermekek után járó lakásépítési kedvezmény un. szocpol. igénybevételével – már a mai kor igényeinek megfelelő, építési engedéllyel rendelkező ingatlanokat építettek. Ezek az utcarészek esztétikai, környezet-egészségügyi szempontból már szembetűnően elkülönülnek a Zöldfa utcától, de a Zöldfa utcában lakó fiatalok körében is megfigyelhető a lakóhelyük szebbé, igényesebbé tétele iránti igény.

A területrészen a közművek közül a villamos áram teljes egészében kiépített, a József A. és Béke utcák 100 %-ban közművesítettek (víz, gáz, szennyvíz, kábel-tv). A szemétszállításba az egész terület bekapcsolt, bár e kötelező igénybe veendő közszolgáltatást kevesen veszik igénybe. A Zöldfa utcában a az ivóvízhálózat nincs kiépítve, a vízellátás közkutakról biztosított. Annak ellenére, hogy a feltétel biztosított, a József A. és Béke utcákban élő roma családok is kevesen veszik igénybe a közműszolgáltatásokat.

b.) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A vizsgált területen megközelítőleg 500 roma él, ez az adat csak becslés, így életkori megoszlásra, a gyermekek, felnőttek, és idősek arányára vonatkozóan nincs adatunk.

A helyi romák szinte kizárólag csak közfoglalkoztatás keretében dolgoznak, 1-2 személy az, akinek helyi vállalkozónál évek óta munkaviszonya van. A közfoglalkoztatáson kívül elvéve idénymunkán is részt vesznek a Hór-Agro Zrt-nél, vagy alkalmi segédmunkát vállalnak a lakosságnál.

Ahogy azt korábban már részleteztük, bevételeiknek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A mélyszegénységben élő roma családok fő bevételi forrása a családi pótlék a gyés, és a fogyatékosági támogatás, ezt követi az önkormányzat által folyósított rendszeres ellátások, majd végül a rokkantsági ellátás és a nyugdíj. Az önkormányzattól rendszeres ellátásban, aktív korúak ellátásában, lakásfenntartási támogatásban részesülők száma igen magas, és az ellátásokban részesülők 95 %-a a mélyszegénységben élő romák közül kerül ki. Szintén közülük kerül ki a településen nyilvántartott hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek több mint 90 %-a is.

c.) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Újabb szegregációval veszélyeztetett terület kialakulásáról nincs tudomásunk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki ellátórendszerét.

A települési önkormányzat az egészségügyi ellátást színvonalasan biztosítja az alapellátás körébe tartozó feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

a.) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A község egészségügyi ellátása jó színvonalú, az egészségügyi alapellátást egy vállalkozó háziorvos, és egy fogszakorvos biztosítja. Az orvosi ügyelet Mezőkövesden működik, ez 10 km távolságra van a településtől. Az egészségházban található a védőnői szolgálat, 1 főállású védőnőt foglalkoztat az Önkormányzat. Az iskola- és ifjúság orvosi ellátás feladatait a háziorvos és a védőnő látják el.

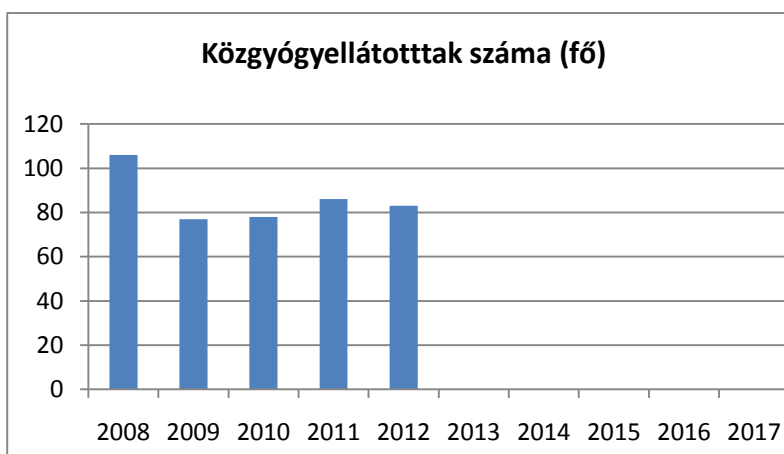
A településen gyógyszertár működik, gyógyszertári ügyelet szintén Mezőkövesden van.

Az egészségügyi járóbeteg szakellátás Mezőkövesden a Városi Rendelőintézetben biztosított, kórházi ellátás szempontjából a körzetek átalakítását követően az egri Markhot Ferenc Megyei Kórházhoz tartozunk.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	106
2009	77
2010	78
2011	86
2012	83
2013	n.a.
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

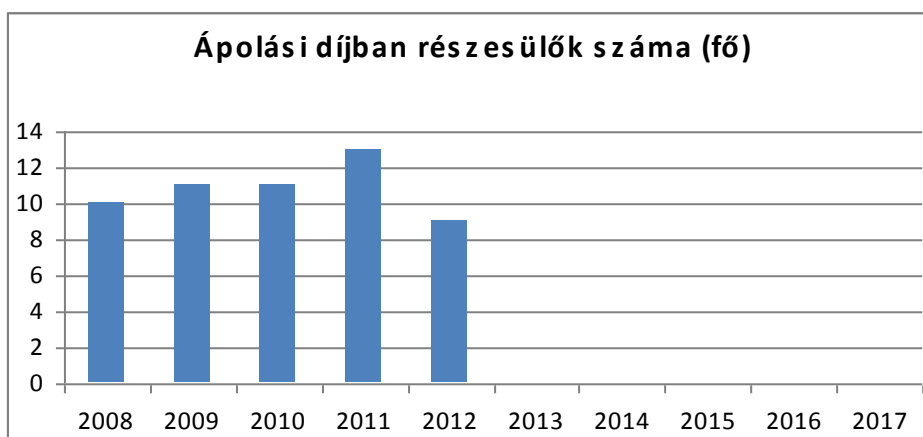

A közgyógyellátásban részesülők számára vonatkozó adat az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív jogon, 3. méltányossági alapon. A járások kialakításával 2013. január 1-től már csak a méltányossági alapon járó közgyógyellátás tartozik az önkormányzatok hatáskörébe. A közgyógyellátottak száma 2008. évben volt a legmagasabb 106 fő, azóta csökkent, 2012-ben 83 fő volt.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	10
2009	11
2010	11
2011	13
2012	9
2013	n.a.
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a Ptk. Szerinti közeli hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18. év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Községünkben méltányossági ápolási díj megállapítására nincs lehetőség.

2013. január 1-től ezen ellátás megállapítása is a járási hivatalok hatáskörébe került.

Az adatokból jól látszik, hogy községünkben kevesen részesülnek ápolási díjban, 2012. évben átlag 9 fő kapta az ellátást.

b.) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi és koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára térítésmentesen biztosított. Évente egy alkalommal tüdőszűrésre kerül sor a Községi Ház udvarán felállított szűrőbuszban, mivel településünk a rizikós térséghez tartozik, a tüdőszűrésen való részvétel kötelező.

Mammográfiai vizsgálatra Miskolcra kell utazni, nagy számú részvétel esetén az Önkormányzat buszokat szervezett a lakosság egyszerűbb eljutása érdekében.

Koragyermekkor kötelező szűrésekhez hozzáférés a Védőnői látogatások alkalmával a családok otthonában, vagy a védőnői tanácsadóban biztosított. Havonta 1 alkalommal a Tanácsadóban gyermekorvos kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését.

A nyári programsorozat keretében megrendezendő Bogácsi Egészségnapok alkalmával az egészséges életmódhoz kapcsolódó programokkal, ismeretterjesztő előadásokkal, különböző tornákkal, masszázssal, szűrővizsgálatokkal, biorezonanciás állapotfelméréssel, diétás tanácsadással várják a vendégeket a Fürdő területén.

c.) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az ellátáshoz való hozzáférés helyben nem megoldott, de a környező városokban (Mezőkövesd, Eger) az ezekhez történő hozzáférés is biztosított.

d.) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a saját fenntartású Konyháján szervezi a közétkeztetést, elsősorban az iskolás és óvodás gyermekek részére, de innét történik a szociális étkezők ellátása is.

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Már az alapanyagok megválasztására nagy gondot fordítunk. Ez évben először a zöldségeket helyben termeljük meg a mezőgazdasági közfoglalkoztatás keretében.

A gyermekétkeztetés keretében a következők betartására törekedünk:

- Növelni kell a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását
- Csökkenteni kell a só és cukor felhasználását
- Törekedni kell a teljes kiőrlésű kenyerek, péksütemények fogyasztására
- A tejtermékeknél az alacsony zsírtartalmú termékeket fogyasszunk

e.) sportprogramokhoz való hozzáférés

A községünkben folyó sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától, a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az önkormányzat által fenntartott sportpályánk ad helyet az ifjúsági és felnőtt labdarúgó csapatoknak. Ez évben a sportpálya pályázaton elnyert támogatásból megújul, valamint új, komfortos, minden igényt kielégítő öltöző került építésre.

Az iskolában a testnevelő tanár bevonásával folyik az utánpótlás nevelése sulifoci néven.

A fürdő adta lehetőséget kihasználva, már óvodás korban elkezdődik az úszásoktatás, ami tovább tart az iskolás korúak körében is.

Az általános iskola tornatermében heti 2 alkalommal alakformáló tornán, jóga foglalkozáson vehetnek részt az érdeklődők, valamint szintén ugyanitt tartja edzéseit a helyi asztalitenisz klub is.

A Bogácsi Téli Sport és Kulturális Egyesület 2010-ben alakult, működésének célja a téli sport szervezése, különös figyelemmel a bogácsi gyerekek és családok téli sporttal való megismertetésére, tanítására.

f.) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Bogács község szociális szolgáltatásait az Önkormányzat, a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió látja el.

Az Önkormányzat alapellátás keretében biztosítja a szociális étkeztetést, valamint a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. A Baptista Tevékeny Szeretet Misszió az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján biztosítja a községben a házi segítségnyújtást. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, falugondnoki szolgálat, időskorúak nappali ellátása községünkben nem működik.

g.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

h.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nincs ilyen jellegű adat, információ.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. Községünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, melyeket ki kell aknáznunk.

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

a.) közösségi élet szinterei, fórumai

A helyi kultúra és művelődés, valamint a hagyományok ápolásának, a rendezvények megszervezésének fő színtere a Közösségi Ház. Itt működik a Turisztikai Információs Iroda is.

Bogács Község Önkormányzata 2012. november 8-án alapította meg a Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft-t. A Kft. fő tevékenysége: egyéb közösségi, társadalmi tevékenység. Működteti a Tájékoztató, a Hagyományörző Házat, a Könyvtárat, szerkeszti a Bükkalja Tv Képtársaságát, valamint a nyári rendezvények programjait szervezi. Idegenforgalmi szezonban minden hétfőn, valamint szezonon kívül is több napos programokkal várjuk a község lakosságát és az itt üdülő vendégeket. Rendezvényeink helyszínei a Fürdő, a Közösségi Ház, valamint a Rendezvénypark.

Hagyományosan, minden évben megrendezésre kerülő rendezvények:

- Falusi Kamra Mustra és Kocsonyafőző Verseny
- Családi Húsvét
- Majális
- Polgármesterek az Idegenforgalomért Szabadtéri Főzőverseny és Bemutató
- Bükkaljai Borfesztivál és Nemzetközi Borverseny
- Nemzetközi Dalostalálkozó
- Bogácsi Egészségnapok
- Sörfesztivál
- Tiszaihal Napok
- Bogácsi Mozgolódós Hétfő
- „Halra fel” Bogácsi Országos Horgásztalálkozó és Verseny
- Bogácsi Fürdőfesztivál
- Szüreti Multság, Summásság Ételeinek Bemutatója
- Országos Nyugdíjas Találkozó
- Tárcsás Ételek Fesztiválja
- Márton-Napi Vigasságok

Ezeken kívül számtalan koncert, hangverseny, kiállítás, lánbtenisz bajnokság, BMW találkozó, lövészverseny, kaktusz kiállítás és vásár, Mikulás-Party, éjszakai fürdőzés színesíti egész évben a község kulturális életét.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére szolgál a helyi média a Bükkalja Tv, valamint a negyedévente megjelenő Bogácsi Újság, mindkettő folyamatosan beszámol a település életéről.

b.) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek az atrocitások, az etnikai konfliktusok.

c.) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Adományok gyűjtésével, azok eljuttatásával a rászorulóknak a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat helyi irodája foglalkozik. Évente több alkalommal adományozásra kerül sor, amikor tartós élelmiszer tartalmazó csomagot kap minden rászoruló, főleg mélyszegénységben élő család. Az adományt a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet biztosítja.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Bogácsi Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2010. októberében alakult meg. Céljuk, volt, hogy a helyi cigány kisebbségbe tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék, tevékenységüket a Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényben megfogalmazott feladatok alapján végezzék.

Sajnos, annak ellenére, hogy a község önkormányzata minden segítséget megadott a munkájukhoz, 2011. február hónapban a Cigány Kisebbségi Önkormányzat megszűnt, mert minden tagja lemondott mandátumáról és visszaadták megbízólevelüket. Az előző, 2006. évi választások alkalmával is ugyanez történt, akkor 2 év után szűnt meg a Cigány Kisebbségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség	munkahelyteremtés, vállalkozók, civilek bevonásával, közmunkaprogramba való bevonás
alacsony iskolázottság	felzárkóztató programok, átképzések szervezése a Munkaügyi Kirendeltség segítségével
rossz lakhatási körülmények	pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése az infrastruktúra fejlesztésére vonatkozóan,

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Gyermekek életkori megoszlása (2012)

	fő			%	
	lányok	fiúk	összesen	lányok	fiúk
Össz-lakosságyszám:	1102	957	2059	54%	46%
0-3 éves	42	53	95	44%	56%
4-14 éves	112	109	221	51%	49%
15-17 éves	41	33	74	55%	45%
18 éves	24	12	36	67%	33%

Forrás: Önkormányzati adat

A 2012. évi népességi adatok szerint a település összlakosságának 20 %-a tartozik a 18 év alatti gyermekek közé. A település lakosság száma 2012. évben 2059 fő volt, amelyből a 0-18 éves korú gyermekek száma 426. Ebből figyelemre méltó a 0-3 éves gyermekek magas száma.

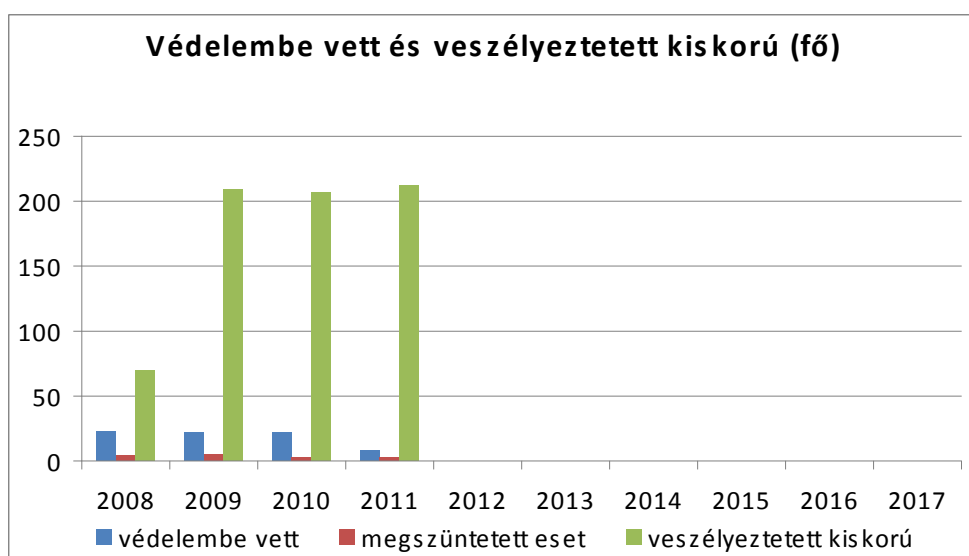
Az élve születések száma még mindig alacsonyabb, mint a halálozások száma, így megállapítható, hogy a természetes szaporodási mutatónk mínuszban van. Ezt a folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz szükséges kedvező feltételeket településünkön megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen. Önkormányzatunk fontos célkitűzése a fiataloknak a településünkön való megtartása, mely célkitűzést szem előtt tartva a helyi rövid, közép és hosszú távú stratégiáink fő szempontja ezen törekvés megvalósításához szükséges eszközök megteremtése.

a.) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	23	1	70
2009	22	0	209
2010	22	14	207
2011	8	0	212
2012	8	4	217
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartotta nyilván. Ezen gyámhatósági hatáskör 2013. január 01. napjától a járási hivatalok hatáskörébe került át. A gyámhatóság védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy a törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek

fejlődése, nevelése a családban biztosítható. Védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataikorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataikorút. A veszélyeztetett gyermek fogalma alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény bekövetkeztében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Védelembe vétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási-nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő, illetve családgondozó kérelmére bármikor. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát. Az intézkedés célja a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése.

A védelembe vétel elrendelésének oka változó, egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás, a kiskorú kifogásolható viselkedése, szülői alkoholizmus, lopás, verekedés.

A védelembe vett kiskorúak száma csökkenő tendenciát mutat, 2012 évben 8 gyermek volt védelembe igazolatlan iskolai hiányzás miatt indult eljárás keretében, 4 esetben kellett megszüntetni a védelembe vételt nagykorúság miatt.

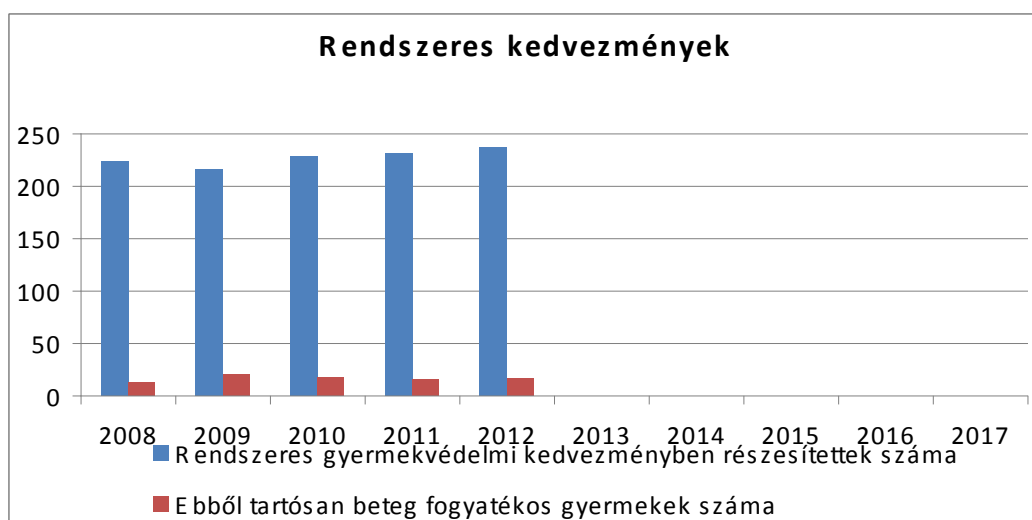
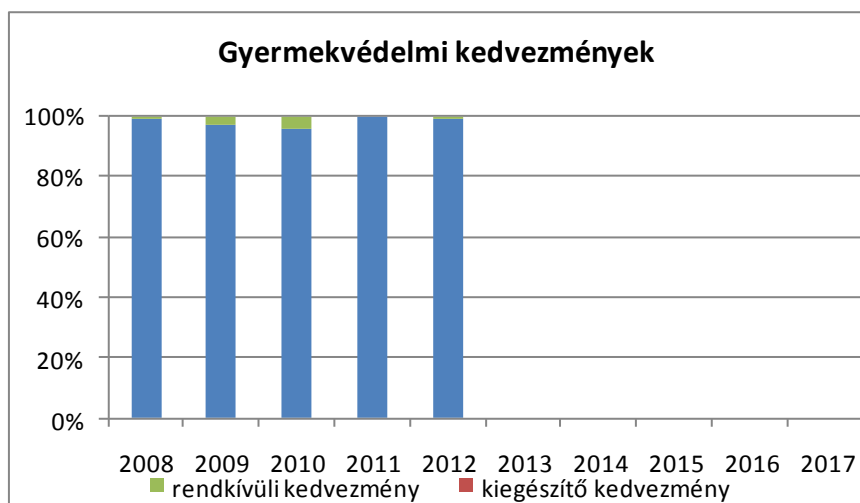
A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma évről évre nő, 2012. évben 217 veszélyeztetett gyermeket tartottunk nyilván. Meg kell említeni, hogy mind a védelembe vett gyermekek, mind a veszélyeztetett gyermekek esetében szinte 100 %-ban roma gyerekekről van szó.

b.) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	224	13	0	0	2
2009	216	20	0	0	6
2010	229	18	0	0	10
2011	231	16	0	0	0
2012	237	17	0	0	2
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: ingyenes gyermekétkeztetés, ingyenes óvodai és bölcsődei ellátás, ingyenes tankönyvellátás, évente két alkalommal pénzbeli ellátás, valamint külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezmények.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2012. évben 237 gyermek részesült, ez az előző években sem volt sokkal kevesebb. 2008. évhez képest 5,5 %-al nőtt a támogatásban részesítettek száma.

c.) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizál. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Önkormányzatunk évek óta csatlakozik a pályázati rendszerhez, és évente 20-25 fiatal felsőoktatási tanulmányait támogatja havi 1.000-5.000 Ft közötti összeggel.

Iskolakezddéskor, minden tanév elején a bogácsi lakosú gyermekeket tanszersegélyben részesíti az önkormányzat. Az általános iskolások 4.000 Ft/fő, a középiskolások 6.000 Ft/fő, a felsőfokú intézményben tanulók pedig 10.000 Ft/fő egyszeri támogatást kapnak. A támogatás jövedelmi helyzettől nem függ, azt minden iskolás gyermek megkapja iskolalátogatási igazolás ellenében.

Ezen túl önkormányzatunk már csaknem 20 éve átvállalja a bogácsi általános iskolában tanuló gyermekek tankönyvének árát. Ami azt jelenti, hogy nemcsak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek nem kell fizetnie a tankönyvért, hanem a többi gyermek is ingyen kapja a könyveket.

d.) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű, egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett gyermekétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50 %-os támogatást kapnak. A három vagy több gyermekes családok, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek 50 %-os kedvezményben részesülnek. 2012. évben iskolánkban 96 gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek vette igénybe az ingyenes étkeztést, 50 %-os kedvezményben 5 gyermek részesült. Az óvodában 38 gyermek étkezett ingyenesen, 1 gyermek 50 %-os térítési díjat fizetett.

e.) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nem él olyan gyermek, aki nem magyar állampolgár.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek számáról pontos adatok nem állnak rendelkezésre, talán abból tudjuk lemérni, hogy az 500 fős közösségben jelentős a gyermekek száma, hogy a szinte minden mélyszegénységben élő roma gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az elmúlt évben a kedvezményben részesült összes gyermek 237 fő, ebből 200-220 fő körül van a roma gyermekek száma. Az elmúlt évben a halmozottan hátrányos gyermekek száma összesen 152 fő volt.

A gyermekek helyben járnak óvodába és iskolába, ahol ugyanazok a feltételek vonatkoznak rájuk is, mint a nem roma gyermekekre, valamint ugyanazokat az előnyöket élvezhetik, mint bármelyik más gyermek. Az önkormányzat által biztosított támogatásokat megkapják (tanszersegély, étkeztetés, ingyenes tankönyv, óvodáztatási támogatás), ezen túl az önkormányzat támogatásával kirándulásokat, táborozásokat szerveznek számukra is.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-jéig hatályos szabályozása értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. Sajnos az ilyen családok helyzete, még mindig elég feltérképezetlen, nincs kellő információ róluk.

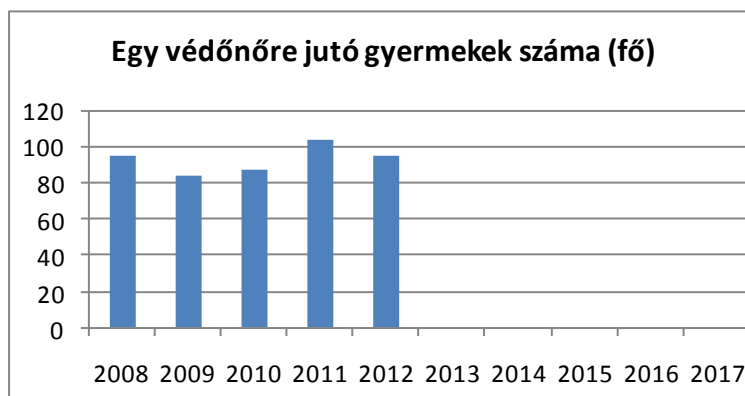
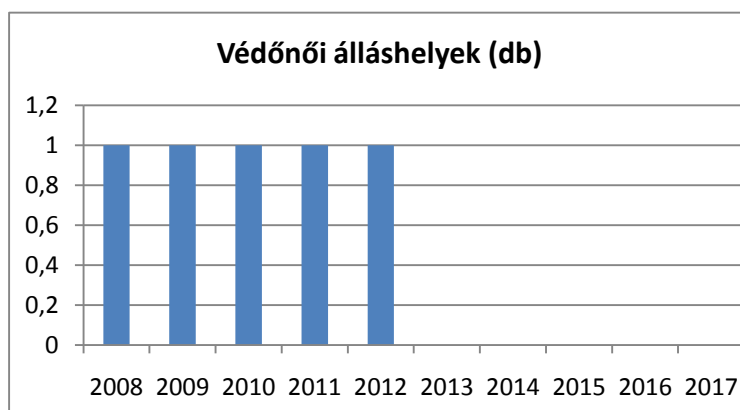
Fogyatékos gyermekek integrált nevelését és oktatását intézményeink nem tudják biztosítani, A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Véleményben szereplő intézmény gondoskodik ellátásukról. Ilyen Egerben a Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Szakiskola és Diákotthon, valamint a Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Diákotthon. E két intézménybe községünkben is fogadnak fogyatékos gyermekeket, vállalják megfelelő óvodai nevelésüket és iskolai oktatásukat.

a.) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutó ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	95
2009	1	84
2010	1	87
2011	1	104
2012	1	95
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy főállású védőnő működik, ellátási területe csak Bogács községre terjed ki. Tevékenységét az egészségügyi intézményben lévő védőnői tanácsadóban végzi, szoros napi kapcsolatban a háziorvossal. A három éve felújított tanácsadó a mai kor igényeinek megfelelő, jól felszerelt, akadálymentesített épület.

A 4.3.1. számú táblázatban szereplő adatok csak az egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek átlag gyerekszámát mutatja. Ehhez a 4-6 éves korosztályt is nézni kell (2012. évben 71 fő) az ellátottak kapcsán, így összességében az egy védőnőre jutó ellátottak száma 166 gyermek.

A védőnő ellátja az óvodai és iskolai szűréseket is. Ezek a szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozza.

b.) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Községünkben gyermekorvos nincs, a házi orvos látja el ezen feladatokat is, vagy településünkhöz legközelebb gyermekorvos Mezőkövesden található. Az újszülöttek és a 0-3 éves korúak fejlődését havonta 1 alkalommal a védőnői tanácsadóban rendelő, Mezőkövesdről kijáró gyermekorvos kíséri figyelemmel.

c.) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		1	
Hány településről járnak be a gyermekek		1	
Óvodai férőhelyek száma		75	
Óvodai csoportok száma		3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		7.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		4 hét	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		7	0
Gyógypedagógusok létszáma		0	0
Dajka/gonozónő		4	0
Kisegítő személyzet		0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda külön nem rendelkezik gyógypedagógiai csoporttal, valamint jelenleg gyógypedagógust sem alkalmaznak. Az óvodapedagógusok mindegyike „Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése” szakvizsgával rendelkezik.

d.) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a

gyermeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Településünkön a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el Mezőkövesd központtal, 21 település társulása formájában. Bogácson a Szolgálatnak kihelyezett Irodája működik, hetente 2 nap (kedden és csütörtökön) tartanak ügyfélfogadást. A Családsegítő Szolgálat segítséget nyújt a személyek, családok kapcsolatkézségének javításához, pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást szervez. Szervezi az aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programját, üdültetést, táborozást, gyermekfelügyeletet szervez, segíti a speciális, önszorgító csoportok működését, információkat gyűjt és ad.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek testi-lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

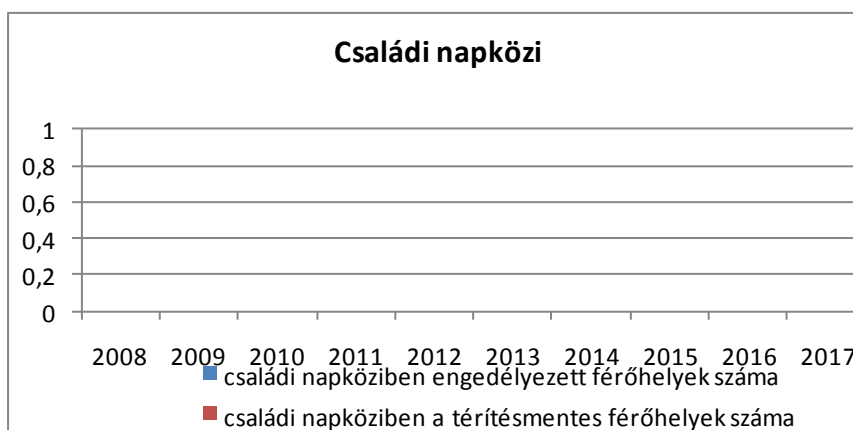
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekek napközbeni ellátása községünkben óvodai nevelés keretén belül valósul meg. Településünkön bölcsőde és családi napközi nem működik.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

e.) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői-szolgálat, a háziorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Esetünkben jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, valamint jelzett, illetve értesített a rendőrség, ügyészség, védőnői szolgálat.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák, és a passzív tanórai részvétel miatt érkeznek jelzések, illetve jeleztek súlyos szülői elhanyagolás miatt is.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A helyi Gyermekjóléti Szolgálatnál hozzáférhető azon krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások köre, amelyek a gyermekek veszélyeztetettsége esetén igénybe vehetőek, például anya-gyermek otthonok, családok átmeneti otthonának elérhetőségei. Helyben fellépő krízishelyzet esetén a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakemberei intézkednek.

g.) egészségfejlesztési, sport-,szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A program 3.6 pont e) pontjában már kifejtettük a gyermekek sport programokhoz való hozzáféréseinek lehetőségeit.

A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében településünkön kiemelkedő a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft. tevékenysége.

A Gyermekjóléti Szolgálat által a tanév ideje alatt az általános iskolások részére szervezett programok többnyire kreatív foglalkozások. A szünidőben is számos programot, kirándulást szerveznek elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft. a bogácsi programok, rendezvények szervezése során minden esetben kiemelt figyelmet fordít a gyermekek szórakoztatására, különböző kézműves foglalkozásokat, játékházakat, bábelőadásokat stb. szerveznek.

h.) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására több éve lehetősége van az önkormányzatoknak, de az egyszeri melegétel biztosítására több esetben tartós élelmiszer, konzerv formájában került sor, amely nem garantált a gyermekek szükségleteinek figyelembe vételét. Ez azonban megszűnt, és már csak melegétel formájában lehet az étkeztetést biztosítani. Önkormányzatunk 2012. évben 93 hátrányos helyzetű gyermek nyári gyermekétkeztetésére kapott támogatást. A helyi Központi Konyhán készítették az ebédet, és a szülők, gyermekek ételhordóban szállították el. A kihasználtság az első pár nap után szinte 100 %-os volt, szinte minden gyermek részére elszállították az ételt.

Hétfvégén és a nyári szünidőn kívüli szünidőkben nem biztosított az étkeztetés.

Az 4.1. c.) pontban már részletezettek szerint községünkben a bogácsi iskolában tanuló gyermekek részére az önkormányzat ingyenesen biztosítja a tankönyvet.

i.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

j.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs ilyen jellegű adat, információ.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermekek életkorától és egészségi állapotától függően – fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre, az intézmények szakember ellátottságának, és tárgyi felvételei függvényében.

Az egyéni fejlődési utak szempontjából a nevelésnek-oktatásnak meghatározó szerepe van. Az ezekkel szemben támasztott egyik legnagyobb kihívás a sokféle különbségből fakadó hátrányoknak az oktatás eredményességére gyakorolt, összegző negatív hatások ellensúlyozása.

A nevelési-oktatási intézmények a „hagyományos” oktatási formákkal nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, de a gyermekek, tanulók egyéni adottságaikhoz igazított pedagógiai folyamat hozzájárulhat a negatívumok, a nehézségek mérsékléséhez, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének, eredményességének növeléséhez, ezáltal továbbtanulási lehetőségeik szélesítéséhez.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének legfontosabb szempontjai:

- a halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH) teljeskörű azonosítása,
- a 3 évet betöltött gyermekek óvodába íratása,
- az érintett szülők nyilatkozzanak iskolázottságukról, ezzel is segítve gyermekeik képzési esélyeit,

- az esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségeknek a város köznevelési intézményeinek alapdokumentumaiba való bekerülése, és a végrehajtás nyomon követése.

a.) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint különös odafigyelést igényelnek a rossz szociális és lakhatási körülmények közt, széthulló családokban élő, a család életmódja miatt veszélyeztetett, bántalmazott, törődés és szeretethiányban felnövő, a családban súlyos beteget ápoló, mentálisan és személyiségükben sérült, valamint a HH/HHH gyermekek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Az óvodába járó gyermekek közül 47 fő hátrányos és 29 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Ez elég magas szám az óvodáskorú gyermekek között.

Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 103 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 78 fő. Az iskola esetében is ez az arány elég magas, pedig elmondható, hogy nem minden szülő teszi meg a szükséges nyilatkozatot. Ezért további lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását intézményünk vállalja.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	78	3	75	1	59	0
2009	86	3	75	1	68	0
2010	80	3	75	1	67	0
2011	94	3	90	1	80	0
2012	94	3	75	1	68	0
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodánk jelenleg 3 gyermekcsoporttal működik, az óvodai férőhelyek száma 75, de kihasználtsága nem maximális, így helyhiány miatt gyermeket nem kellett elutasítani és a jövőre nézve is biztosítottak tűnik az elegendő férőhelyek száma. Községünkben bölcsőde nem működik, ezért az óvodába a gyermekek 2,5 évesen is bekerülhetnek, amennyiben szüleik munkaviszonyt tudnak igazolni.

Az óvodai nevelésre vonatkozó táblázatok alapján elmondható, hogy az ellátás e téren a településünkön kielégítő.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a 3-6 éves korú gyermekek összlétszámának 30 %-át teszi ki.

Az intézményben a roma és nem roma gyermekek aránya 60-40 % a roma gyermekek javára. A fejlesztő foglalkozásokon kívül a roma gyermekek – a szülők kérésére – roma kulturális foglalkozásokon is részt vesznek, segítve ezzel hagyományaik megismerését.

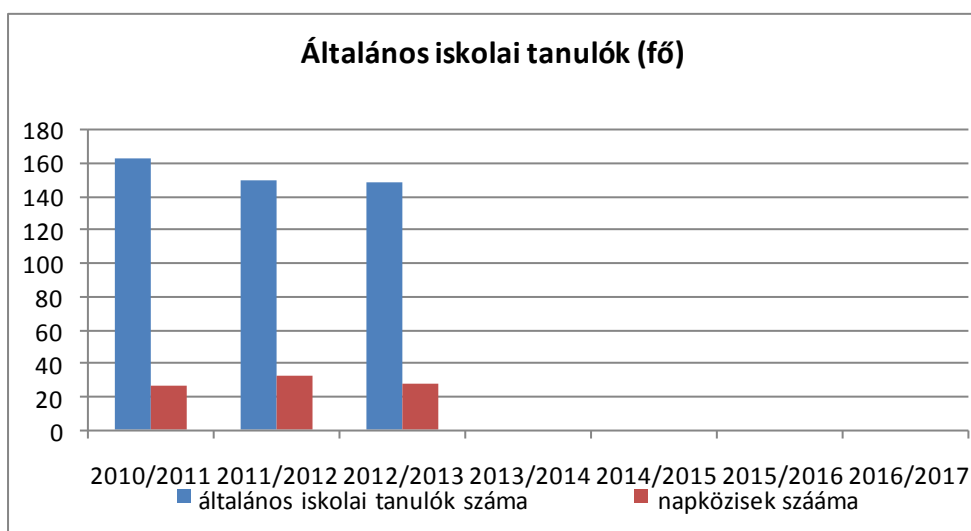
Az óvodában 7 diplomás óvodapedagógus, és 4 képzett dajka és gondozónő látja el a gyermekeket. A dolgozók munkáját 1 fő szakirányú végzettséggel rendelkező közfoglalkoztatott dajka is segíti. Az óvodában nincs gyógypedagógiai csoport.

Az Óvodában a pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. A gyermekek fejlesztését hetente egy alkalommal logopédus is segíti.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	72	91	163	26	16,0%
2011/2012	71	79	150	33	22,0%
2012/2013	82	67	149	28	18,8%
2013/2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2014/2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2015/2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2016/2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

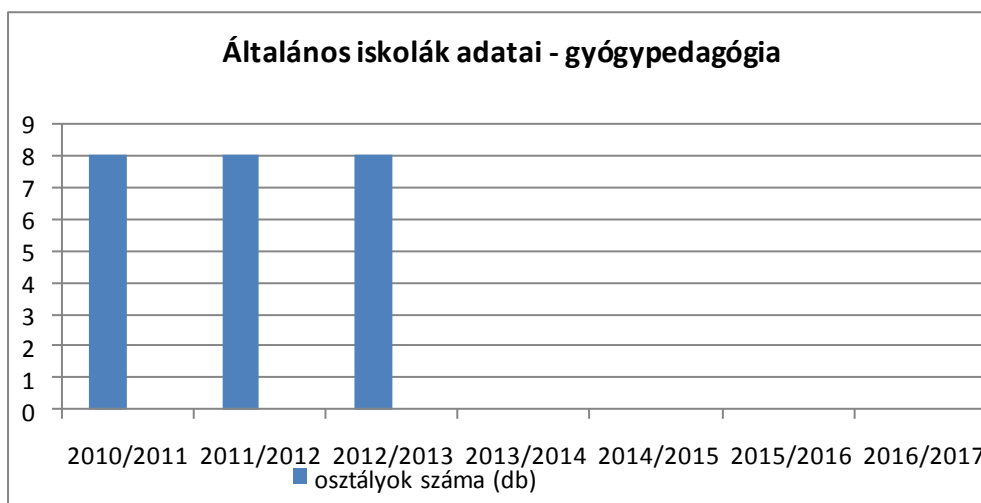
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1
2013/2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2014/2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

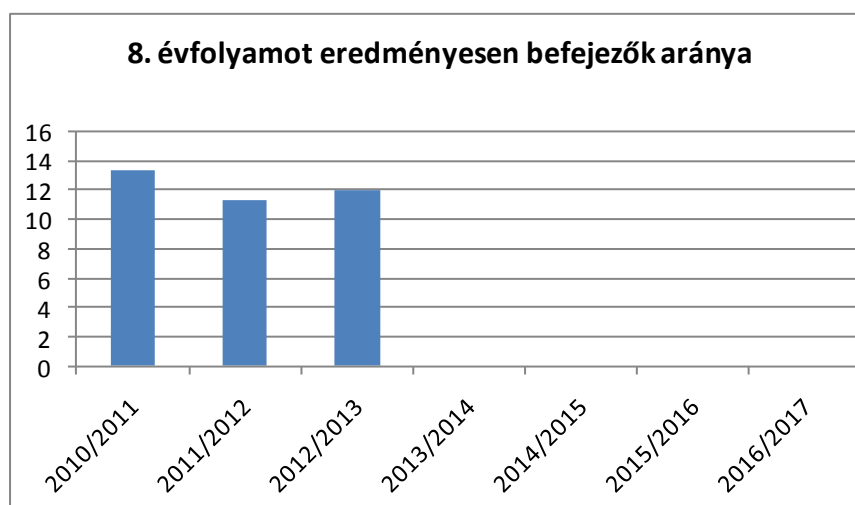
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	22	13,4
2011/2012	17	11,3
2012/2013	18	12
2013/2014	n.a.	n.a.
2014/2015	n.a.	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Településünkön egy általános iskola működik, amely fenntartója a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ. Az iskolában 8 fő tanító és 10 fő szakpedagógus dolgozik, két pedagógus rendelkezik fejlesztőpedagógus szakvizsgával. Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén.

Az iskolában 8 évfolyamon 149 gyermek tanul. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma 16 fő. A roma és nem roma gyermekek oktatása integráltan történik.

A nyolc általános iskolát nappalin befejezettek aránya ez évben 100%, tehát szerencsére nincs lemorzsolódás a fiatalok körében és a minimum alpműveltséget, készségeket sikerül elsajátítaniuk.

Iskolánkban a napközit csupán a gyerekek 20 %-a veszi igénybe, leginkább az 1-4 évfolyamon tanuló alsósok.

b.) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában és az iskolában is a személyi feltételek a törvényi előírásoknak megfelelnek, bár nem alkalmaznak gyógypedagógust és iskolapszichológust. Azonban a hatékonyabb, eredményesebb munkavégzést mozdítaná elő ezek alkalmazása, vagy ha pedagógiai asszisztens segíthetné mind az óvónők, mind a pedagógusok munkáját.

Fontos lenne a pszichológus általi további terápiás fejlesztés egyénileg és csoportokban is, mely a társas kapcsolatok alakulására, később pedig a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére is szolgálna, a pedagógusok továbbképzéseinek támogatása a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek integrálását könnyítené meg.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős fontos feladatot lát el a köznevelési intézményben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenციót, egészségnevelést illetően.

c.) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor

d.) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs erre vonatkozó adat.

e.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs erre vonatkozó adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tanórán kívüli tevékenységekben, tanulószobán való részvétel nem kielégítő, a délutáni szabadidő csellengéssel telik	Iskolán kívüli tevékenységek számának fejlesztése, irányított délutáni tanulás megszervezése korrepetálással, segítségnyújtással
szabadidős programok hiánya	pályázatok felkutatása, megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az EU Tanács 76/207/EGK, 79/7/EGK és a 86/378/EGK irányelvei foglalkoznak a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód megvalósításával. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése, mind a férfiak, mind a nők számára.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

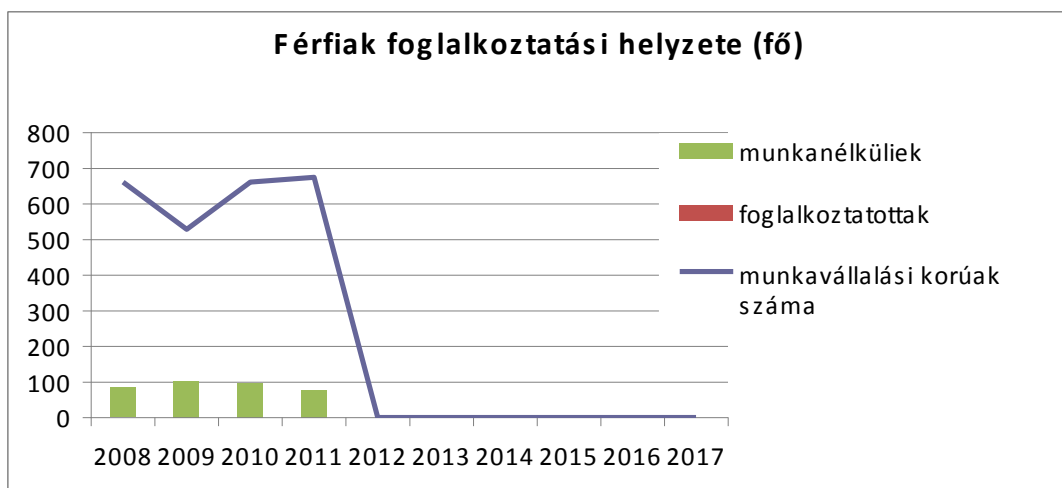
Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

a.) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	661	679	n.a.	n.a.	83	69
2009	528	680	n.a.	n.a.	101	61
2010	661	679	n.a.	n.a.	97	73
2011	674	624	n.a.	n.a.	77	65
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Adatgyűjtésünk célja, hogy bemutassuk, az aktív korú lakoságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 54 %-a nő (1102 fő)
- a női lakosok több mint fele 19-65 éves, tehát aktív korú (650 fő)
- 2012. évben a regisztrált munkanélküliek 44 %-a nő.

A táblázat adataiból jól látszik, hogy a munkavállalási korú nők száma – 2011. év kivételével – valamivel magasabb, mint a férfiaké, mégis alacsonyabb a női munkanélküliek száma. Ez is mutatja, hogy a településen sok nő vesz részt a közfoglalkoztatási programban, a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás területén – dolgozók jelentős része nő.

A település adottságaiból eredően sokan foglalkoznak fizetővendéglátással, ami szintén a nőknek biztosít munkalehetőséget. A településen működő vállalkozások is inkább női munkaerőt alkalmaznak, az általuk folytatott tevékenységük jellegéből (vendéglátás, szálláshely értékesítés, varroda) adódóan.

b.) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről nem áll rendelkezésünkre adat.

c.) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről nem áll rendelkezésünkre adat.

d.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk. Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen nincs bölcsőde, de a gyeden, gyesen lévő kisgyermekes nők munkavállalását, a munkába való visszatérését segíti az óvodai szolgáltatás teljes körű elérése. Az óvodai férőhelyek száma 75. Az óvodába 3 éves kortól minden gyermeket felvesznek, illetve 2 és fél éves kortól azokat a gyermekeket is felveszik, akiknek az édesanyja szeretne visszamenni dolgozni. Az elmúlt években helyhiány miatt elutasított gyerek nem volt.

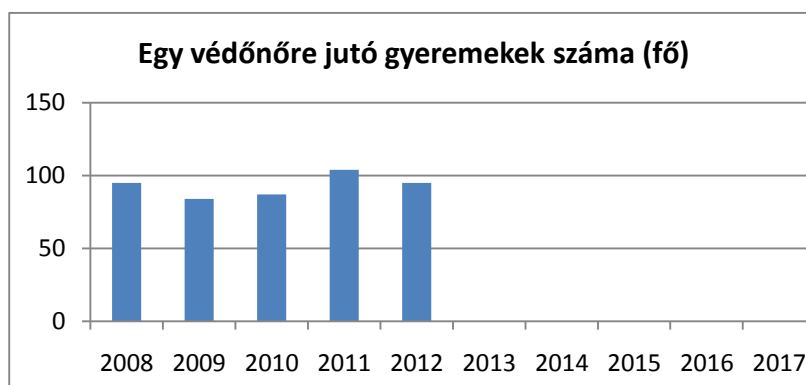
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi és szociális juttatások megismerésében, valamint a hozzá tartozó nyomtatványok, kérelmek kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása már az általános iskolában megkezdődik, a védőnő osztályfőnöki, biológia óra keretében tart előadást.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	95	95
2009	1	84	84
2010	1	87	87
2011	1	104	104
2012	1	95	95
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A 0-3 év közötti valamint a 3-6 év közötti gyermekeken túl a védőnő ellátási körébe tartoznak még a várandós kismamák is, amely éves szinten 20 fő körüli. A védőnő a családtervezés, anya- és gyermekgondozással összefüggésben:

- várandós tanácsadást tart heti rendszerességgel, illetve gondozza őket otthonukban,
- koordinálja a terhesség idején a megfelelő vizsgálatok megtörténtét,
- megszervezi a szülésre felkészítést a családok bevonásával, tájékoztatja a várandós anyát az őt megillető jogokról, segítséget nyújt ezek érvényesítésében,
- felkészíti a családot az új családtag fogadására, tanácsokkal látja el a gyermek táplálásával, somatikus és érzelmi fejlődésével, betegségekkel és nevelési problémákkal kapcsolatban,
- alapfokú szűrővizsgálatokat végez,
- feladata a védőoltások megszervezése, dokumentálása és a családok tájékoztatása a védőoltásokról
- nyomon követi és regisztrálja a gyermek fejlődését óvodás és iskolás korban.

Az egészséges gondozottak ellátása védőnői tanácsadóban történik, mely teljesen különálló bejárattal rendelkezik, így megoldott a beteg személyektől történő teljes elszigetelés.

A tanácsadóban rendelkezésre álló műszerek nagy része már több évtizedes, cseréje indokolt. Az elnyert pályázattal lehetőség nyílik ezen eszközök cseréjére. A pályázaton keresztül kialakításra kerül egy külön helyiség, amely csoportos foglalkozásoknak biztosít kulturált körülményeket.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak vonatkozásában adatok nem állnak rendelkezésünkre. A családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Nagyon fontos, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások lehetőségéről és elérhetőségéről mindenki tudomást szerezhessen. A krízishelyzetben lévő nők számára fontos tényező az idő, de a sokszor várólistával működő szállók nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Ezért fontos a megfelelő tájékoztatás az igények és a kapacitás összhangba hozása. Bogácson nincs anyaothton, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény. A település lakosainak ilyen jellegű ellátása szükség esetén megyei szinten történik. Az intézményeknek, ill. szolgáltatásoknak az elérhetősége a védőnői szolgálat tanácsadójának hirdetőtábláján ki van függesztve, de a rászorulóknak bizalommal fordulhatnak a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Bogácsi Területi Irodájához is (Címe: 3412 Bogács, Alkotmány u. 5. tel.: 30/461-6832, ügyfélfogadás: csütörtökön 8-12 óráig).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi önkormányzati képviselők körében 2 nő található. Az önkormányzati intézmények vezetői szinte kivétel nélkül mind nők, valamint az önkormányzat intézményeiben is nagyjából nők dolgoznak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nőket érintő társadalmi probléma településünkön nincs.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatra, ezért a nők körében még mindig vezető halálok a méhnyakrák, ill. az emlőrák	Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, védőnő ez irányú képzésének és a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása, a szűrésen való részvétel megszervezése, szűrés, a szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Általában akkor beszélünk öregségről, ha a szervezet biológiai visszafejlődése, hanyatlása megindul, és ha a felnőttkori társadalmi szerepek betöltése nehezedik. Nincs egységes definíció a szakirodalomban az öregségről, általában 65-70 év felett tekintik az embereket öregnek.

Az öregedés fontos társadalmi állomása a nyugdíjkorhatár, az az életkor, amely jogosulttá tesz valakit arra, hogy a munkából visszavonuljon és a továbbiakban a korábbi munkájával szerzett járadékából éljen. A munkájából, kereső tevékenységéből visszavonult ember általában öregedőnek tekinti magát. Noha nagyok az egyéni különbségek, az életkor általában meghatározó. Az öregséggel kapcsolatos megfigyelhető szabályszerűségek annál nagyobb valószínűséggel érvényesek az idősök csoportjaira vagy egyes öregekre, minél előrehaladottabb az életkoruk. A kevésbé idősök között még sok a viszonylag kedvező jelenség, a korhoz képest fiatalos vonás, ezek később inkább kivétellé válnak.

A társadalom igyekszik tenni valamit az idősökért, a szociálpolitikai erőfeszítések zöme velük kapcsolatos, igyekeznek megszervezni az öregek gondozását. Nagyon nehézkesen halad előre az idős emberek társadalmi integrációja, kevés előrelépés történik az idősök és a fiatalok közötti kommunikáció elősegítése terén. Az idősök közösségi integrálása helyett inkább az idősök napközi otthona a jellegzetes megoldás, ami szociálpolitikai gondolkodás szintjén talán könnyít a helyzeten, de az öregek elkülönülését fokozza.

Az Országgyűlés az Alaptörvényben foglalt elveknek megfelelően az időskorúak és a tartósan vagy véglegesen munkaképtelenné válók, valamint hozzátartozóik megélhetésének biztosítása érdekében törvényt alkotott társadalombiztosítási nyugellátásról. A törvény célja, hogy a biztosítottak és hozzátartozóik részére nyújtható társadalombiztosítási nyugellátásokat – figyelemmel a magán nyugdíjrendszerre is – egységes elvek alapján szabályozza.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer működtetése és fejlesztése az állam feladata. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer öregség, megrokkánás, megrokkánással járó baleset esetén a biztosított részére, elhalálása esetén a hozzátartozója részére egységes elvek alapján nyugellátást biztosít.

A szociális jogok az Alaptörvényben rögzített állampolgári jogok körében a gazdasági, szociális, kulturális jogok nagy csoportjába tartoznak. Ennek megfelelően az állam köteles a megélhetésükhöz szükséges ellátást nyújtani mindazon állampolgárok számára, akiknek megélhetése öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság, vagy önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség miatt nem biztosított.

A szociális jogokat az állam a társadalombiztosítás útján és a szociális igazgatás és szociális intézmények fenntartása által garantálja.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú népesség számának és arányának változása

	Lakónépesség száma	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	65 év feletti aránya a lakónépességhez viszonyítva	Öregedési index (%)
2001	2029	366	18,03 %	87,8%
2008	2011	389	19,34 %	121,6%
2009	1993	396	19,87 %	134,2%
2010	2007	395	19,68 %	128,2%
2011	2024	386	19,07 %	122,2%
2012	2059	392	19,04 %	124,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

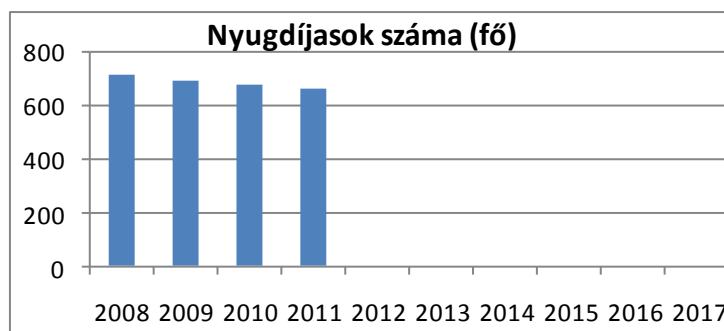
A településen az időskorú népesség száma és aránya is növekedést mutat 2001-től 2009-ig, 2009-től azonban az adatok lassú csökkenése figyelhető meg. Szinte ugyanezt a változást mutatja az öregedési index alakulása is (3. számú táblázat), bár az öregedési indexet az idősök és a fiatalok számából határozhatjuk meg. Az öregedési index alapján Bogács előregedő település, mely az idősekről való gondoskodásnak, – mint az egyik legfontosabb feladatnak – a fokozott ellátására kell, hogy ösztönözze az önkormányzatot.

Jövedelmi helyzetükről az önkormányzatnak csak abban az esetben van információja, ha lakásfenntartási támogatás, szociális étkeztetés, rendkívüli segély iránti kérelmet nyújtanak be hozzánk. Ezek alapján megállapítható, hogy sok a kisnyugdíjas, egyedül élő idős ember, akiknek a lakóházak fenntartása is komoly anyagi problémát jelent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	266	448	714
2009	255	437	692
2010	255	425	680
2011	252	415	667
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

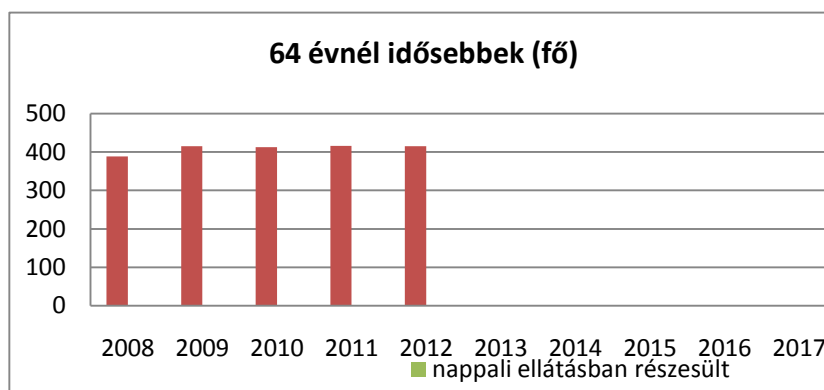

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma igen jelentős volt a 2008-as évben, a település lakosságának több, mint egyharmada ilyen ellátást kapott. Ez a szám folyamatosan csökken, 2012-re nem rendelkezünk adattal, de a nyugdíjrendszer központi reformját követően megállapítható, hogy ez az országos tendencia Bogács községre is jellemző.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	389	0	0%
2009	415	0	0%
2010	413	0	0%
2011	416	0	0%
2012	415	0	0%
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak nappali ellátásán belül az önkormányzat nem tart fenn intézményt, intézmény nélküli szakfeladaton szociális étkeztetést biztosít az arra rászorultak és igénybe vevők részére. A szociális étkeztetés igénybe vehető az önkormányzat rendeletében meghatározott térítési díj ellenében házhoz szállítással, az igénybe vevő általi elszállítással, és helyben fogyasztással. Ez utóbbi lehetőséggel évek óta 6-8 fő él, új igénybe vevők nincsenek. Az ebéd elfogyasztásához és azt követően egy kis beszélgetéshez kulturált körülményeket tudunk biztosítani, egy fő 4 órás dolgozó foglalkoztatásával.

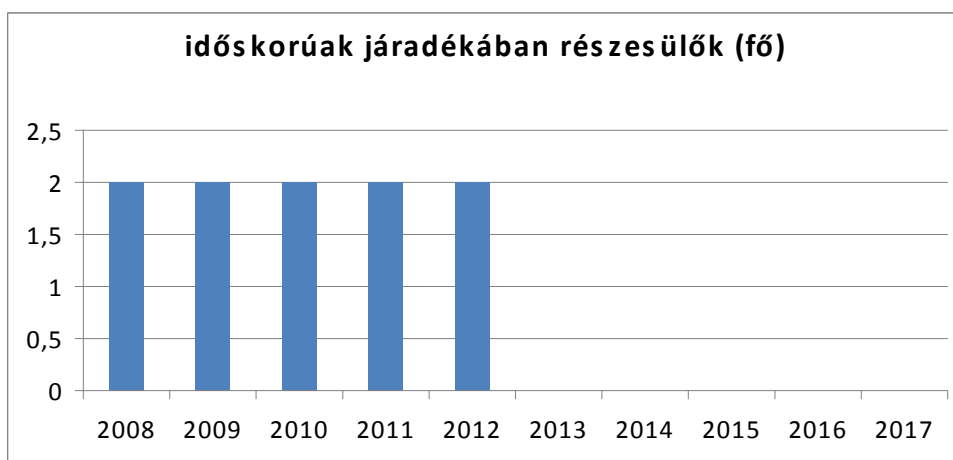
Az ebéd házhoz szállítására az önkormányzat 3 fő napi 2 órás foglalkoztatásban alkalmazott munkavállalót biztosít.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	2
2010	2
2011	2
2012	2
2013	n.a.
2014	n.a.

2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában az idős lakosság igen kis aránya részesül, ez a szám jellemzi a településen élő idős emberek anyagi körülményeit. Nincs a településen olyan idős ember, aki jövedelem nélkül, kilátástalan helyzetben él, a minimálisan szükséges életfeltételek valamennyi idős ember számára biztosítottak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok szívesen végeznek/végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár ennek az esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb, kivéve akkor, ha speciális szaktudással rendelkeznek.

Nehéz helyzetben vannak, azok az idősebb munkavállalók is (jellemzően 55 év feletti) akiknek megromlik az egészségi állapota, megváltozik a munkaköre, vagy akit érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon.

Statisztikai adatokkal – az idősek hátrányos megkülönböztetését a foglalkoztatás területén – nem tudjuk alátámasztani, de valószínűleg településünkön is előfordul az a rossz országos gyakorlat, hogy nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát, illetve a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

a.) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkön a foglalkoztatottság jelentős probléma. Az önkormányzat jelentős erőfeszítéseket tesz a foglalkoztatottság javítása érdekében, mely elsősorban a munkaképes korú lakosság problémáját kívánja kezelni. Legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat és intézményei, itt nem történik időskorú állandó munkaviszonyban való foglalkoztatása. Az önkormányzat tulajdonában lévő fürdőben azonban idénymunkában – főleg a turisztikai szezonban – történik nyugdíjas foglalkoztatás, de ez nem a 65 év feletti korosztály lehetősége. Az önkormányzat rendelkezésére álló információk szerint időskorúakat más munkavállalók sem foglalkoztatnak, az aktív idős emberek helyi termékek előállításával, értékesítésével (lekvárok, száraztészta, gyümölcsök, aszalványok) foglalkoznak, valamint jelentős részük egészségi ki nyugdíját a falusi turizmus szolgáltatásainak nyújtásával.

b.) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Élethosszig tartó tanulásra jelenleg a településünkön nincs szervezett lehetőség, az ezt igénylő idősek egyénileg oldják ezt meg.

c.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén nem jellemző az idősek hátrányos megkülönböztetése.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat igyekszik eleget tenni minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedések lehetőségét is megvizsgálja, hogy különös figyelemmel legyen az idősek irányába.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Ezt tükrözi a szépkorúak köszöntése, a 70 év felettiak köszöntése, karácsonyi csomagokkal való megajándékozása.

Alapvető célunk az idős korosztály tekintetében az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése és nem kevésbé jelentős az idősebbek élettapasztalata során szerzett szellemi, szakmai tőkék átörökítése sem az utódoknak.

a.) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Valamennyi idős ember számára biztosított az egészségügyi alapellátás, a településen háziorvosi és fogorvosi rendelés minden nap helyben biztosított. A háziorvos indokolt esetben a vérvételt helyben lebonyolítja, s ezzel a lehetőséggel a településen élnek is az idős, mozgásukban korlátozott betegek.

Más egészségügyi ellátásért azonban már utazniuk kell, ezt főleg mentővel, betegszállítóval, vagy a családtagok bevonásával tudják megtenni.

2014-ben az orvosi rendelőt Egészségházzá alakítjuk át, melyben terveink szerint belgyógyászati, szemészeti szakrendelésnek is szeretnénk helyet biztosítani, ezzel is közelebb hozva az egészségügyi szolgáltatást a betegekhez.

A kötelező szűrőprogramokhoz való hozzáférést a háziorvossal egyeztetve az önkormányzat segíti, egészségi állapotuk a területi mutatóknak megfelelő.

A szociális ellátások igénybevitelének lehetőségét az önkormányzati rendeletek szabályozzák, ilyen például a szociális étkeztetés, a lakásfenntartási támogatás, az egyedülálló, 70 éven felüliek szemétszállítási díjának átvállalása.

b.) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön Községi Könyvtár működik, heti két alkalommal biztosított a könyvtári szolgáltatások igénybevitelének lehetősége. A Községi Ház programjain, ünnepeken, közösségi rendezvényeken az idősek jelentős része rendszeresen részt vesz. A szociális étkeztetést biztosító épületrész, a Községi Ház és az Orvosi Rendelő is akadálymentesített, így a mozgásuk korlátozottsága nem akadály a szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek.

c.) idősek informatikai jártassága

Az idős emberek informatikai jártasságáról nincs információnk, személyes ismertségi körökből tudjuk, hogy a technika fejlődésével néhányan lépést is tartanak, s használják az Internetet. A közösség számára egy-egy helyen, a Turisztikai Információs Irodában van lehetőség ingyenes Internet-használatra, de terveink szerint a Községi Könyvtárban kerül kialakításra olyan helyiség, ahol az Internet több felhasználó számára is ingyenesen elérhető lesz.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Idősek Napján minden évben köszöntjük a 70 éven felülieket, ünnepség keretében látjuk őket vendégül, szórakoztatásukról is gondoskodva. A téli ünnepek előtt az önkormányzat gyümölcscsel és édességgel járul hozzá az idős emberek karácsonyához.

Évenként október elején több napos nyugdíjas találkozót szervez helyi vállalkozó és az önkormányzat, ennek programjai a helyi nyugdíjasok számára is látogathatók.

A helyi fürdő vize gyógyvíz, különböző reumatikus, ízületi bántalmak kezelésére kiválóan alkalmas. A fürdő a bogácsi idős embereknek jelentős kedvezményt biztosít egész évben a belépődíjából, melyet igen sokan igénybe is vesznek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idős, egyedül élő emberek gyakran válnak a bűnözők áldozataivá	Rendőrség, polgárőrség fokozottabb jelenléte, térfelügyelő kamerák felszerelése
A kapcsolatok beszűkülése, elmagányosodás	Idős emberek, különösen az egyedülállók programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez. A társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétel elősegítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékoságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja a mindannyiunk feladata, és – bár jelenetős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan – halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembe vételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekben túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon a Mainstreaming szemlélete, vagy az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége. Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttékor eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés rendelkezésre álló statisztikai adat van, amelyek alapján pontos képzet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

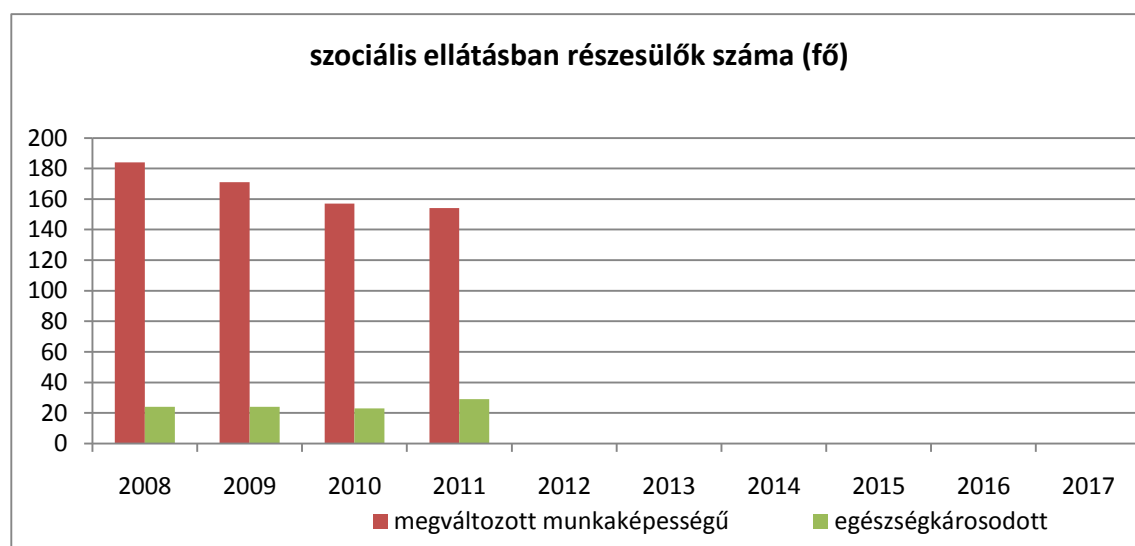
a.) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti a helyzetüket. Az Önkormányzatunk igyekszik anyagi és erkölcsi segítséget nyújtani a fogyatékkal élők foglalkoztatásában, így két fő munkaerőt foglalkoztat, akik rehabilitációs járadékban részesülnek. Az önkormányzaton kívül a településen még a Polimozaik Bt. – műgyanta kereskedelemmel foglalkozik – foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat, illetve a Sakotex Kft. helyi varrodája. Míg a Sakotex Kft. helyi varrodájának dolgozói között vannak megváltozott munkaképességű alkalmazottak is, addig a Polimozaik Bt. kizárólag megváltozott munkaképességű embereket alkalmaz.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	184	24
2009	171	24
2010	157	23
2011	154	29
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személynek azt kell tekinteni, aki testi vagy szellemi fogyatékos, illetve akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely megtartásai esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Egészségkárosodott minden olyan személy, aki rövidebb-hosszabb ideig tartó módon pszichés, fiziológiai, fizikai funkcióinak rendellenességében szenved (pszichiátriai, ízületi, csont, izomrendszeri, testi struktúrák megváltozása, szív-érrendszeri, immun – légző– emésztő – anyagcsere – endokrin – húgyivarszervi – bőr) emiatt állandó, vagy időszakos orvosi ellátásban részesül, állapota javítható, szinten tartható.

Településünkön a bemutatott adatok alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma csökkent, még az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma növekedést mutat.

b.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön ilyenről nincs tudomásunk.

c.) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a korábban már részletezett házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs járadék, illetve a rokkantsági járadék, melyek ún. nyugdíjszerű ellátásoknak nevezünk.

Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásai körébe tartozik az önkormányzatok által megállapított és folyósított rendszeres szociális segély. A rendszeres szociális segélyt a településen szinte 100%-ban egészségkárosodott személyek, illetve a fogyatékosági támogatásban részesülők veszik igénybe.

A fogyatékosági támogatást a fogyatékoság mértékét megállapító szakértői vélemény alapján a Magyar Államkincstár állapítja meg és folyósítja. A támogatásban részesülőkről nem áll rendelkezésünkre pontos adat.

Súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában 2012. évben 32 fő részesült. A támogatási forma 2013. január 1. napjától megszűnt. A súlyos mozgáskorlátozottak személyek gépkocsi szerzési támogatására irányuló kérelmeket korábban a település jegyzőjéhez kellett benyújtani, 2011. évtől viszont átkerült a Kormányhivatal hatáskörébe.

7.3 A közzolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Önkormányzatunk különös figyelmet kíván fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás már akadálymentesített környezet biztosításával történhet. Községünkben a közzolgáltatást nyújtó intézmények jelentős része már akadálymentesített.

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, parkok, játszóterek felújítása során eddig is gondoskodott és a jövőben is gondoskodni fog az akadálymentes hozzáférés biztosításáról.

a.) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közzolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az iskola és az óvoda kivételével minden önkormányzati tulajdonú épület akadálymentesített (Közösségi Ház,

Polgármesteri Hivatal, Védőnői Szolgálat, Házi orvosi Rendelő, Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat Irodája).

b.) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünk honlapja nem akadálymentesített, még nem működik az e-ügyintézés sem, de a kérelem nyomtatványok, önkormányzati rendeletek letölthetők. Az akadálymentesség az Internetes honlapok kapcsán nem jelent mást, mint elérhetővé, használhatóvá tenni a szolgáltatásokat a sérültek számára is. A vakok és gyengén látók például rendelkeznek olyan felolvasóprogramokkal, speciális eszközökkel, amivel használják az Internetet, azt a közeget, ami néha a legfontosabb kapcsolatot jelenti számukra a külvilággal.

A kulturális és szórakoztató rendezvények helyszínei - a rendezvénypark, Községi Ház – általuk is megközelíthető, a programokhoz való hozzáférés számukra is biztosított.

A nyári rendezvények alkalmával programjainkat rendszeresen látogatják is fogyatékkal élők, valamint a fürdő szolgáltatásait is igénybe veszik fogyatékos csoportok, melyhez a fürdő kedvezményeket biztosít számukra a belépőjegyek árából.

A községben lévő üzletek, élelmiszerboltok akadálymentesítése a jövő feladata, viszont az éttermek közül egyre többet akadálymentesen tudnak megközelíteni a fogyatékkal élők.

c.) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nem állnak rendelkezésünkre pontos adatok. De mivel ma már kötelezően, jogszabályban előírt feladat az akadálymentesítettség, azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d.) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Akadálymentes, mozgáskorlátozott parkolóhely településünkön a fürdő parkolójában van kijelölve. A közterületek, járdák, parkok, buszmegálló akadálymentesítése részben biztosított a településen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön nincsenek ilyen jellegű szolgáltatások

f.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs ilyen jellegű információ, adat

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékosok számára akadályozott a fürdő szolgáltatásainak igénybevétele	A gyógymedencéhez beemelő szerkezet építése mozgáskorlátozottak számára
Az általános iskolában és az óvodában még nem megoldott az akadálymentesítés.	A fogyatékkal élő gyermekek részére is biztosítani tudjuk a helyi oktatási intézmények igénybevételét.

8. Helyi partnerség, lakossági önszervezések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az önkormányzatnak és intézményeinek, a községben működő vállalkozóknak, vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek, az egyházak képviselőinek, a város lakosságának – kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak – közös érdeke és felelőssége, hogy Bogács a jövőben is még inkább élhető és szerethető településsé váljon.

Ennek érdekében nagyon sokan és nagyon szívesen vesznek részt a kijelölt feladatokban. Fontos, hogy a jövőben is minél többen aktív tevékenységet folytassanak és ezzel mintát mutatva a község többi tagjának egyre többen bekapcsolódjanak a közösségi munkába.

a.) a 3-7 pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszervezések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel járulnak hozzá településünk fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőség biztosításával, a Civil-alapból segíti a szervezetek működését. Partneri viszony van a civil szervezetek és az önkormányzat között. Az együttműködésnek köszönhető az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon aktívan részt vesznek.

Civil szervezetek:

- Bogácsi Lábtenisz Szakosztály
- Bogácsi Téli Sport és Kulturális Egyesület
- Bogácsi Pávakörért Alapítvány
- Bogácsért Turisztikai Egyesület
- Lövészklub
- Polgárőr Egyesület
- Községi Sportkör
- Szent Márton Borrend

b.) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Helyben működő egyház a Római Katolikus Egyház, mellyel az önkormányzat kapcsolata kiváló. Az egyház által végzett beruházásokhoz, felújításokhoz az önkormányzat minden esetben pénzügyi támogatást nyújt.

Községünkben Református Egyház nem működik, de a református közösség meghatározott időszakonként az önkormányzat által biztosított épületben tart istentiszteletet.

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

c.) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség.

Településünk Önkormányzata a környező települések és Mezőkövesd Város Önkormányzatával kiváló partnerségi kapcsolatot ápol, közös fejlesztésekben, beruházásokban, programokban működünk együtt.

Községünk 2004. évtől tagja – 20 Mezőkövesdi kistérséghez tartozó településsel közösen - a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A Társulás működésének célja és feladata:

- egyrészt, hogy biztosítsa a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztését, közös területfejlesztési programok és projektek kialakítását, a fejlesztések megvalósítását szolgáló pénzalap létrehozását, a térség gazdasági fejlődésének előmozdítását,
- másrészt személyes gondoskodás keretében családgondozási és gyermekjóléti szolgálatot működtet,
- egészségügyi ellátás keretében szervezi a központi orvosi ügyeletet,
- szervezi az állati hulladékok gyűjtését és ártalmatlanítását
- az önkormányzati működés szakszerű ellátása keretében belső ellenőrzési feladatokat lát el-

Az Önkormányzati törvénytársulásokra vonatkozó szabályozásának változása miatt a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-től alakult újjá, céljai és feladatai nagymértékben nem változtak.

Az általános iskolát és az óvodát 2007. évtől Bogács és Szomolya községek Bükkalja Közoktatási Társulása működteti. 2013. január 1-től az iskola működését a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ vette át, így a Társulás a Bükkalja Napköziotthonos Óvodát működteti tovább.

d.) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi Önkormányzat településünkön nem működik.

e.) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A község nyilvántartásában szereplő szervezetek aktívak, működésük folyamatos. A Lábtenisz Szakosztály, a Téli Sport és Kulturális Egyesület valamint a Községi Sportkör célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége leginkább a gyermekekhez kapcsolható. Céljaik és feladataik között szerepel a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére való törekvés, nevelésük, képzésük a sport területén.

A Polgárőr Egyesület kiveszi részét a rendezvények idején a rendezvények biztosításában, illetve a falu biztonságának növelése érdekében tevékenykedik, különös figyelemmel az egyedül élő, idős emberek biztonságára.

f.) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Bogács honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításban résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a lakosság, az elkészítésben bevont partnerek, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársainak bevonásával történik.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek:

- Bogács Község Polgármestere
- az Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Jegyzője, dolgozói
- Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermejjóléti Szolgálat
- Védőnő
- Bükkalja Általános Iskola
- Bükkalja Napköziotthonos Óvoda

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezete megküldésre került, írásban megtehették észrevételeiket.

Bogács Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a bogácsi Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján (www.bogacs.hu) közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére, a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére, javaslatok megtételére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők foglalkoztatása, munkanélküliség	Munkahelyteremtés vállalkozók, civilek bevonásával, közmunkaprogramba történő bevonás, képzési programok szervezése
	Mélyszegénységben élő romák alacsony iskolai végzettsége	Olyan képzések felkutatása, szervezése, amelyek megszerzését követően a romák foglalkoztatásának növekedése várható
	A szegregátumban élők életminősége, rossz lakhatási körülményeik	Pályázati lehetőségek felkutatása, amelyek támogatják a telepen élők lakáshoz jutását, meglévő lakásaik felújítását, a telep közművekkel való ellátását.
Gyermekek	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, a délutáni szabadidő csellengéssel telik	Szabadidős, kulturális programok, szakkör szervezése főleg a hátrányos helyzetű gyermekek részére az iskolában és a könyvtárban. A napközi kihasználtságának növelése.
Idősek	Az idősek elmagányosodása	Az idősek programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élet iránt.
	Az idősek, egyedül élők gyakran válnak bűnözés áldozataivá	Rendőrség, polgárőrség fokozottabb jelenléte, térfelügyelő kamerák felszerelése
Nők	A szűrővizsgálatokon résztvevő nők száma alacsony	Széleskörű tájékoztatás, a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, a részvétel megszerzése
Fogyatékkal élők	Fürdő szolgáltatásainak igénybevétele akadályozott a fogyatékosok számára	A fürdő gyógymedencéjének akadálymentesítése
	Közoktatási intézmények nem akadálymentesítettek	Az általános iskola és óvoda épületének akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség, vállalkozók, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, oktatási intézmények, célcsoport

	Mélyszegénységben élő romák képzésének javítása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség, vállalkozók, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, oktatási intézmények, célcsoport
	A településen lévő szegregátumban, telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, vállalkozók, célcsoportok
Gyermekek	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, oktatási intézmény vezetője, pedagógusok, könyvtáros
Idősek	Az idősek elmagányosodása	Képviselő-testület, Polgármester , Munkaügyi Kirendeltség, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft., civil szervezetek, egyház, célcsoport
	Az idősek, egyedül élők bűnözéstől való megóvása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Rendőrség, Polgárőrség, célcsoport
Nők	A nők részvétele a szűrővizsgálatokon	Képviselő-testület, Polgármester , Védőnő, Háziorvos, Népegészségügyi Intézet célcsoport
Fogyatékkal élők	Fürdő szolgáltatásainak igénybevétele fogyatékosok által	Képviselő-testület, Polgármester , Bogácsi Thermálfürdő Kft., vállalkozók
	Közoktatási intézmények akadálymentesítése	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Intézmények vezető, dolgozói, vállalkozók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hozzájutnak a diszkriminációtól mentes életvitelhez és a munkalehetőségekhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életminőségén javítsunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges élethez, civilizált életkörülményekhez való jogának érvényesülését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára és egészségi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az azonos jogok figyelembe vételét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának tiszteletben tartására.

Intézkedési területek részletes kifejtése

Cím:	<u>Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása</u>
Leírás:	Célunk segíteni azokat a mélyszegénységben élő személyeket, akik nehezen tudnak elhelyezkedni
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2014. 06. 30. (hétfő)
Megjegyzések:	Segítjük a képzési programokról való tájékoztatást, anyagi lehetőségeinkhez mérten képzési programok szervezése, elősegítése, munkahelyteremtés elősegítése a befektetők számára, közfoglalkoztatási program további fenntartása, bővítése
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A cél az alacsony képzettségű mélyszegények foglalkoztatási arányának javítása
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Vállalkozók lehetőség szerinti bevonásával munkahelyteremtés. Tanfolyamok szervezése. Helyiség biztosítása a szervezett tanfolyamok számára. Folyamatos tájékoztatás a képzésekről. Közfoglalkoztatási program további működtetése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatgyűjtés, KSH, TEIr
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- önkormányzati épületek - technikai feltételek - pályázatok - oktatók - vállalkozók bevonása - állami hozzájárulások
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A Munkaügyi Kirendeltség, valamint vállalkozások bevonásával már rövid távon javíthatja a foglalkoztatottságot

<u>Cím:</u>	<u>Mélyszegénységben élő romák képzésének javítása</u>
Leírás:	Célunk, hogy a mélyszegénységben élő romák szakképesítéssel is rendelkezzenek
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2016. 12. 31. (szombat)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Önkormányzat
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Olyan képzések felkutatása, szervezése a Munkaügyi Központtal, amelyek megszerzését követően a romák foglalkoztatásának növekedése várható, valamint olyan támogatási rendszer, ami a tankötelezettséget követően továbbtanulók esélyeit növeli.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Az általános iskolát végzettek továbbtanulásának támogatása Képzési lehetőségek feltárása Képzések szervezése a Munkaügyi Kirendeltséggel közösen
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma Felnőttoktatásban résztvevők száma Foglalkoztatottak száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	pályázati forrás önkormányzati forrás Munkaügyi Kirendeltség támogatása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményei hosszú távon kihatással lesznek a romák foglalkoztatására, a munka világába történő elhelyezkedésüket megkönnyíti.

<u>Cím:</u>	<u>A településen lévő szegregátumban, telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása</u>
Leírás:	Szeretnénk, ha a telepen, szegregátumban élők lakhatása komfortosabbá válna.
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2018. 06. 30. (szombat)
Megjegyzések:	Olyan pályázatok figyelése, amelyek támogatják a telepen élők lakáshoz jutását, a meglévő lakásaik felújítását, a telep közművekkel való ellátását (víz, szennyvíz)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Pályázatok benyújtása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	pályázati támogatás önkormányzati támogatás lakosság hozzájárulása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon így lehetséges azok számára is biztosítani a megfelelő lakhatást, lakásuk komfortosabbá tételét, akik saját erőből nem tudják ezt megoldani.

<u>Cím:</u>	<u>A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége</u>
Leírás:	Szeretnénk, ha a főleg a hátrányos helyzetű gyerekek a tanórán kívüli idejüket tartalmasan töltenék el (tanulással, korrepetálással), vagy szakkörökre, könyvtárba járnának.
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2014. 06. 30. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Célunk, hogy a gyermekek a délutánt ne csavargással, szülői felügyelet nélkül töltsék, hanem képezzék magukat, minél nagyobb számba vegyék igénybe a napközit és a könyvtár szolgáltatásait.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Közoktatási feladat-ellátási Intézkedési Terv
Az intézkedés tartalma:	Gyermekek felügyeletének biztosítása akár az iskolai szünetekben is. Több szabadidős, kulturális program, szakkör szervezése az iskolában és a könyvtárban. Nyári táborok szervezése a Családsegítő és Gyermejkjóléti Szolgálat segítségével
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	önkormányzat költségvetése, személyi feltételek, tárgyi feltételek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedéstől már rövid távon eredmény várható a szabadidő hasznos eltöltése kérdésében.

<u>Cím:</u>	<u>A nők részvétele a szűrővizsgálatokon</u>
Leírás:	Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatra, ezért a nők körében még mindig vezető halálok a méhnyakrák, ill. az emlőrák
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2016. 06. 30. (csütörtök)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Védőnő
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Érdeklődés felkeltésével, megfelelő tájékoztatással a szűrővizsgálatok szükségességének megismertetése a nők körében. Minden nő legalább évente vegyen részt rákszűrésen. Védőnő képzettségének ez irányú fejlesztése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel. Védőnők ez irányú képzésének és a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása. A szűrésen való részvétel megszervezése, utazás összehangolása, szűrés szervezése helyben. A szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Egészségügyi adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Személyi feltételek, Önkormányzati támogatás Technikai feltételek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A szervezést követően az eredmények hosszú távon fenntarthatóak

<u>Cím:</u>	<u>Az idősök elmagányosodása</u>
Leírás:	Annak segítése, hogy az 65 éven felüliek idős éveiket aktívan töltsék.
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2014. 06. 30. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az idősök és egyedülállók programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez. Cél, hogy a társadalmi, kulturális és civil életben aktívan részt vegyenek, csökkentve ezzel az elmagányosodást.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Olyan programok szervezése a rendezvényeinken belül, ahol az idősök egymás közötti, valamint az idősök és a fiatalok közötti kapcsolatok erősödnek. A mindennapi klubszerű összejövetelek létszámának bővítési lehetősége. Kirándulások szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatgyűjtés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Személyi feltételek Önkormányzati pénzügyi feltételek Technikai feltételek Pályázati lehetőségek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Már rövid távon érezhető a közhangulaton az idősök életkörülményeinek javulása, ezt szeretnénk hosszú távon fenntartani.

<u>Cím:</u>	<u>Az idősek, egyedül élők bűnözéstől való megóvása</u>
Leírás:	Az idősek, egyedül élők személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2015. 12. 31. (csütörtök)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Célunk, hogy minél kevesebb idős ember essen áldozatául a bűnözésnek, csökkenjen az idősek ellen elkövetett lopások, betörések száma.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Az egymásra figyelés erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra: „Jó szomszéd” program kialakítása Az idős emberek közbiztonságának javítása, a lopások, betörések számának csökkenése. a Rendőrség és a Polgárőrség bevonásával. Biztonságosabb élettér kialakítása településünkön, térfigyelő kamerarendszer kiépítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Bűnesetek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Önkormányzati támogatás Pályázati támogatás Személyi feltételek Technikai feltételek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A térfigyelő kamera-rendszer kiépítése rövid távon eredményes lehet

<u>Cím:</u>	<u>A fürdő szolgáltatásainak igénybevétele fogyatékosok által</u>
Leírás:	Szeretnénk, ha a fürdő szolgáltatásait a fogyatékosok, mozgáskorlátozottak is igénybe tudnák venni.
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2015. 06. 30. (kedd)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A fürdőbe érkező mozgáskorlátozott személyek használni tudják a fürdő medencéjét.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	A fürdő gyógymedencéjének akadálymentesítése, a mozgáskorlátozott személyek számára beemelők szerkezet telepítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	önkormányzati támogatás pályázati támogatás technikai feltételek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A szerkezet megépítése hosszú távon biztosítani a mozgáskorlátozottak számára a szolgáltatás igénybevételét

<u>Cím:</u>	<u>Közoktatási intézmények akadálymentesítése</u>
Leírás:	A település iskolájának és óvodájának akadálymentesítése
Felelős és határidő:	Kovács Dóra - 2018. 12. 31. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Célunk, hogy az iskola és az óvoda épülete is akadálymentesített legyen, ezzel az település összes közintézménye a fogyatékosok által megközelíthető lesz.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma:	Terv elkészíttetése a két épület akadálymentesítéséről. Források, kivitelezők, pályázatok keresése a kivitelezéshez. Épületek átalakítása, fizikai akadálymentesítés megvalósítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatgyűjtés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati forrás Önkormányzati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	A mélyszegénységben élő romák alacsony foglalkoztatási aránya, elhelyezkedési nehézségeik	A mélyszegénységben élők foglalkoztatási arányának javítása, munkahelyteremtés		Közfoglalkoztatási program további működtetése, vállalkozók bevonásával munkahelyteremtés, tanfolyamok szervezése	Polgármester	2014. 06. 30.	Önkormányzati adatok, KSH, Telr	önkormányzati épületek, technikai feltételek, pályázati támogatás, vállalkozók bevonása, állami hozzájárulás	A Munkaügyi Kirendeltség, valamint a vállalkozások bevonásával már rövid távon javíthatja a foglalkoztatottságot
2	Mélyszegénységben élő romák képzésének javítása	A mélyszegénységben élő romák alacsony iskolai végzettsége, szakképesítések hiánya.	Olyan képzések felkutatása, szervezése a Munkaügyi Kirendeltséggel, amelyek megszerzését követően a romák foglalkoztatásának növekedése várható		Az általános iskolát végzettek továbbtanulásának támogatása, képzési lehetőségek feltárása, képzések szervezése a Munkaügyi Kirendeltséggel	Polgármester	2016. 1.2 31.	Önkormányzati adatok	Pályázati forrás, Önkormányzati forrás, Munkaügyi Kirendeltség támogatása	Az intézkedés eredményei hosszú távon kihatással lesznek a romák foglalkoztatására, a munka világába történő elhelyezkedésüket megkönnyíti
3	A településen lévő szegregátumban, telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása	Szegregátumban élők rossz lakhatási körülményei, infrastruktúra hiánya	A telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása		Infrastruktúra fejlesztése, lakhatási körülmények javítása pályázati lehetőségek kiaknázásával	Polgármester	2018. 06. 30.	Önkormányzati adatok	Pályázati támogatás, Önkormányzati támogatás, lakosság hozzájárulása	Hosszú távon így lehetséges azok számára is biztosítani a megfelelő lakhatást, lakásuk komfortosabbá tételét, akik saját erőből nem tudják ezt megoldani.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége	Főleg a hátrányos helyzetű gyerekek tanórán kívüli	Iskolán kívüli idejüket ne csavargással		Gyermekek felügyeletének biztosítása. Több	Polgármester	2014. 06. 30.	Önkormányzati adatok	Önkormányzati támogatás, személyi	Az intézkedéstől már rövid távon eredmény várható a

		szabadidejüket csellengéssel töltik, a napközit kevesen veszik igénybe	töltsék, hanem képezzék magukat, minél nagyobb számba vegyék igénybe a napközit.		szabadidős, kulturális program, szakkör szervezése az iskolában és a könyvtárban. Nyári táborok szervezése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével				feltételek, tárgyi feltételek	szabadidő hasznos eltöltése kérdésében.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők részvétele a szűrővizsgálatokon	Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatra.	Érdeklődés felkeltésével, megfelelő tájékoztatással a szűrővizsgálatok szükségességének megismertetése a nők körében. Minden nő legalább évente vegyen részt rákszűrésen.		Tájékoztatás a védőnő segítségével a szűrővizsgálatok lehetőségéről. Védőnő ez irányú képzésének és a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása. A szűrésen való részvétel megszervezése, utazás összehangolása.	Polgármester	2016. 06. 30.	Egészségügyi adatok	Önkormányzati támogatás, személyi feltételek, technikai feltételek	A szervezést követően az eredmények hosszú távon fenntarthatóak.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek elmagányosodása	A 65 éven felüliek, egyedül élők kapcsolataik beszűkültek, jellemző az elmagányosodás	Az idősek és egyedülálló programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élet iránt.		Olyan programok szervezése rendezvényeinken belül, ahol az idősek egymás között, valamint az idősek és a fiatalok közötti kapcsolatok erősödnek. A mindennapi klubszerű összejövetelek létszámának bővítése, kirándulások szervezése.	Polgármester	2014. 06. 30.	Önkormányzati adatok	Önkormányzati támogatás, pályázati lehetőségek, személyi és technikai feltételek	Már rövid távon érezhető a közhangulaton az idősek életkörülményeinek javulása, ezt szeretnénk hosszú távon fenntartani.
2	Az idősek, egyedül élők bűnözéstől való megóvása	Az idősek gyakran válnak bűnözők áldozatává	Célunk, hogy minél kevesebb idős ember essen áldozatul a bűnözésnek, csökkenjen az idősek ellen		Az idős emberek közbiztonságának, javítása a Rendőrség és a Polgárőrség bevonásával, térfigyelő kamera-rendszer kiépítése.	Polgármester	2015. 12. 31.	Bűnesetek száma	Önkormányzati támogatás, személyi és technikai feltételek	A térfigyelő kamera-rendszer kiépítése már rövid távon eredményes lehet.

			elkövetett lopások, betörések száma.							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fürdő szolgáltatásainak igénybevétele fogyatékosok által	A fogyatékosok, mozgáskorlátozottak a fürdőben nem minden szolgáltatást tudnak igénybe venni	A fürdőbe érkező mozgáskorlátozott személyek használni tudják a fürdő gyógymedencéjét		A fürdő gyógymedencéjének akadálymentesítése, a mozgáskorlátozott személyek számára beemelők szerkezet telepítése	Polgármester	2015. 06. 30.	Önkormányzati adatok	Önkormányzati és pályázati támogatás, technikai feltételek	A szerkezet megépítése hosszú távon biztosítani tudja a mozgáskorlátozottak számára a szolgáltatás igénybevételét.
2	Közoktatási intézmények akadálymentesítése	Az önkormányzat közintézményei közül az iskolát és az óvodát fogyatékosok nem tudják akadálymentesen megközelíteni és használni.	Célunk, hogy az iskola és az óvoda épülete is mozgáskorlátozottak által megközelíthető legyen.		Terv készítése a két épület akadálymentesítéséről, források, kivitelezők, pályázatok keresése. Épületek átalakítása, fizikai akadálymentesítés megvalósítása.	Polgármester	2018. 12. 31.	Önkormányzati adatok	Önkormányzati és pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

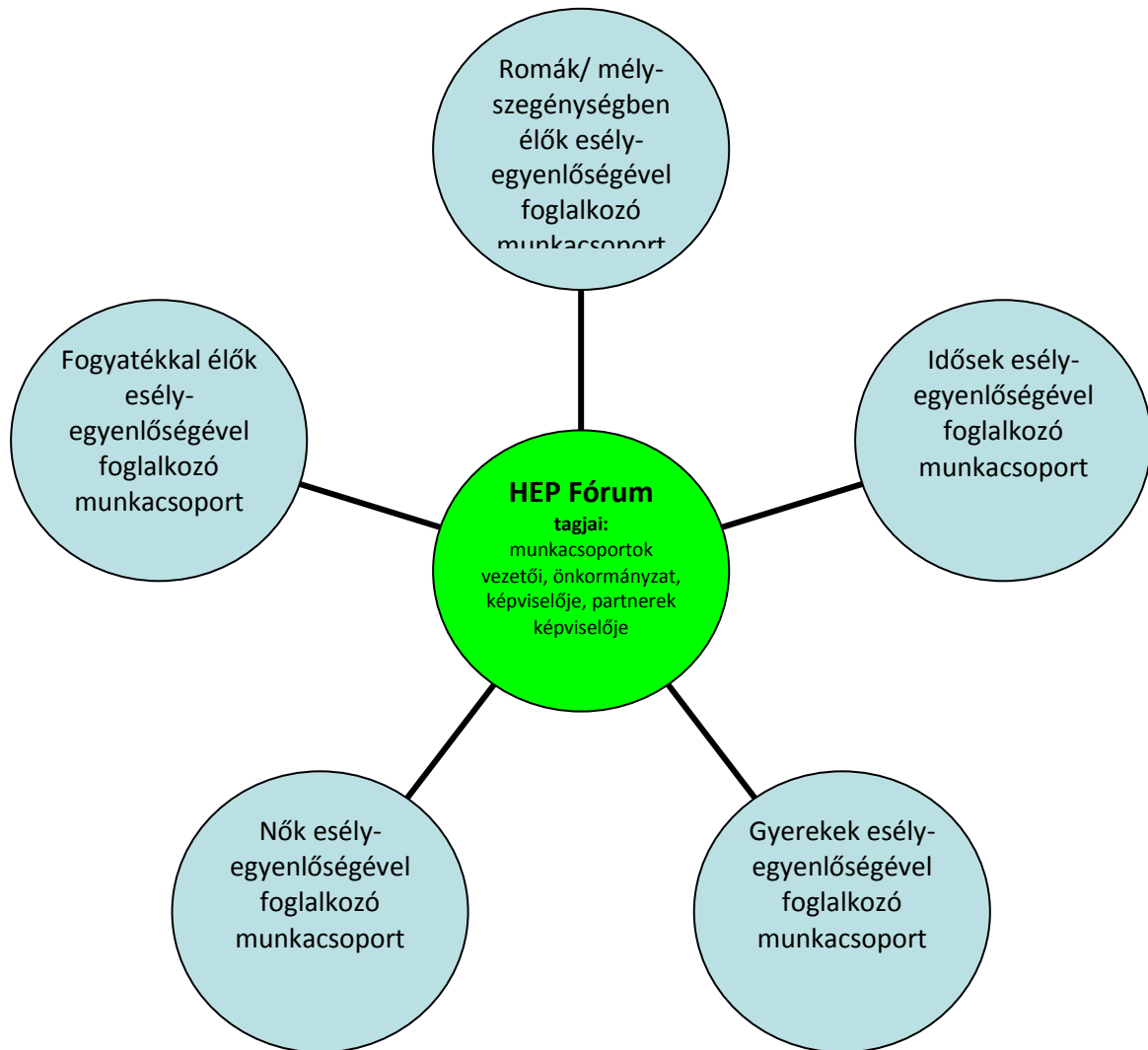
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Bogács község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Bogács Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 182/2013 (VII.25.) számú határozatával elfogadta.

Bogács, 2013. július 25.

Csendesné Farkas Edit
polgármester

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Csendesné Farkas Edit polgármester	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Csetneki Ernőné jegyző	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Polgármesteri Hivatal Erdős Balázsné	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Polgármesteri Hivatal Papp Beáta	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Derda Alíz	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Hegedűs Gyula	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Védőnő Fónad Beáta	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bükkalja Általános Iskola Lukács Lajosné	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bükkalja Általános Iskola Erdei Ferenc	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Bükkalja Napköziotthonos Óvoda Kásáné Szabó Erika	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Képviselő- testület Szociális-, Ifjúsági-, Oktatási- és Sport Bizottságának elnöke Kocsis István	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Képviselő- testület Szociális-, Ifjúsági-, Oktatási- és Sport Bizottságának tagja Pusomai Zsolt	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	